

HÉTFŐ, 1943 február 15.

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. em. Telef.: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. sz. Telef.: 29—23. Csekk száma 72056

ALAPÍTOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

Fejlődő szövetkezeti élet

Írta: VITA SÁNDOR

Aki végignézte az erdélyi Hangya szövetkezeti filmjének bemutatóját, s visszaemlékszik a négy, öt év előtti időkre, örömteljes meglepetéssel látja, milyen erős ütemben fejlődünk, terebélyesedünk, erősödünk. A kisebbségi élet szorításában megtanultuk, hogy csak a magunk ereje segíthet rajtunk, s azt is, hogy az önszervezés igazi terepe a gazdasági élet. Így vállak a szövetkezetek döntő eszközökké a népünk megmaradásáért, felemeléséért vívott harcban s így alakult ki lassan az ilyen kérdések iránt közönyös magyar közép- és felsőosztályban is a szövetkezeti mozgalom nemzeti jelentőségének tudata. A közösségi gondolat egyre határozottabban jelentkezett gazdasági életünkben s a szövetkezeti mozgalom a kisebbségi sors szükségletei és kíválmái szerint lassan új irányt kezdett venni, egyre ötletesebbé, változatosabbá, lendületesebbé vált. Egy új életre való felkészülés folyt a szövetkezetekben, a fiatalabb és értelmesebb gazdasági élet kezdett a szövetkezetek önkormányzatában egyre hangsúlyosabb szerepet játszani. Az igazi, szabad és eredményes kibontakozásnak azonban útjában állt a népünk szegénysége és visszamaradottsága. Amióta a magyarság ismét a maga ura Erdélyben, új, rendületes élet, alkotókedv, mozgás érezhető a gazdasági életnek minden vonalán s a szövetkezeti élet is erőteljes fejlődésnek indult. Akik a Hangya vasárnapi filmbemutatóját látták, azoknak meggyőződésük szilárdult a bizalom és elégedettség érzése. Mindnyájunkat elégtelenség töltött el azokat az adatokat, amelyeket a beszámoló felsorolt. Nagyszerű gyümölcsfeldolgozás, tollgyűjtés, gyógynövénytermelés, állatértékesítés, építő rakárak, feldolgozóüzemek, új falusi szövetkezetek serege. A film bizonyította a szövetkezeti gondolat korszerűsége és erdélyi ereje mellett.

A magyar értelmiség egyrésze a múltban alig akart egyetlenséget látni a falusi szövetkezetekben, mint kemény és petroleumszerű kis szaturnuszokat, néhány nemeslelkű ember népszerű próbálkozásait. A kisebbségi élet azt igyekezett bebizonyítani, hogy a népi értékek bölcs összefogásával, alulról felfelé hogyan lehet a magyarság gazdasági erőit munkába állítani. A falusi gazdálkodás egyik legvértőbb sebé, a közös értékesítés és termelés kérdését azonban azokban az időkben megoldani nem lehetett. Az utat a széles népi rétegeknek támaszkodó, azoknak érdekeit védő termelési és értékesítési szövetkezetek felé már a kisebbségi élet tapasztalatai kijelölték s ezen az úton haladva, küzdött ki magát az erdélyi Hangya a mai szintjére. A szövetkezeti termelés és értékesítés a többtermelésnek is egyik legbiztosabb eszköze — hiszen semmi sem csúszhat erre jobban, mint a könnyű és jó értékesítés. Az alapnak továbbra is a fogyasztási szövetkezeteknek kell lennie, de ennek munkájához szorosan kell kapcsolódni az értékesítési szervnek, mert nélküle nem lehet a falu gazdasági bajain segíteni. Egykor az volt a probléma, hogy sikerüljön kivonni a közvéltő kereskedeleme terén a falusi magyarok százezreit egy idegen zsarnokság uralma alól. Ez a feladat azonban végenként nem lehetett használatlanul hagyta a szövetkezésben fejlődő cselekvő erőket. Azóta új célokat tűzött ki maga elé a szövetkezeti mozgalom, a finn és dán példák után indulva, s a Hangya is ma már elsősorban ezeket az új célokat igyekszik megvalósítani. Csak ennek a munkának vállalásával válhatik a szövetkezeti mozgalom agrárpolitikánk egyik legerősebb alapjává.

A szövetkezetek mindenütt valamelyik társadalmi réteg, vagy nép szorongatottsága idején keletkeztek s alapjuk az egymás iránti bizalom és szolidaritás érzése volt. Erthető ezért, hogy ezeket a mozgalmakat mindenütt a mozgalomból kikerült és azzal együtt élő vezetők vitték előre. Termelők és fogyasztók autonóm önvédelmi szervezetei voltak tehát s szellemükben és formájukban egyaránt távol álltak a kapitalista nagyvállalatoktól, vagy állami segítséggel létrehozott „egykezektől”. A magyar szövetkezeti mozgalomnak is, hogy a maga igazi feladatait betölthesse, ezzel tisztában kell lennie. Autonóm vezetés és spontán társulási szándék nélkül időálló szövetkezeti mozgalmat csinálni nem lehet, s a kijelölt céloknak is olyanoknak kell lenniük, hogy a tagok azoknak elérése által közvetlen segítséget nyerjenek. A szövetkezeti társadalmi munkát, tehát határozott társadalmi szemléletet és öntudatot is kíván, a szövetke-

zeti munkának első lépése tehát ennek a társadalmi tudatnak felébresztése.

A megszállás évei alatt éppen ez a társadalmi tudat erősödött meg. Ennek volt köszönhető a szövetkezeti mozgalom térnyerése is. Gazdaságpolitikánkat a szoros összehangolás és önvédelem alapjára kellett helyezni, s így szinte önkéntelenül került előtérbe a szövetkezeti mozgalom jelentősége. De még így is közel másfél évtizednek kellett eltelnie, amíg a szövetkezeti gondolat megkapta

méltó értékelését. Ma erőteljes nevelőmunka igyekszik a szövetkezeti közszellemet társadalmunk minden rétegében felébreszteni. A szövetkezeti gondolat a társadalomban napról napra tér nyer s ennek nyomában újabb és újabb szövetkezeti eredmények születnek meg. A Hangya filmje érdekes képeket mutatott be az iskolaszövetkezetek munkájáról. Alig lehet eléggé értékelni ezt a munkát, amely új irányban és egészséges módon igyekszik a józan látású, ötletes, vállalkozó szellemű, népünkért dolgozó új gazdasági vezetőket kitermelni. A helyes magyar szövetkezeti mozgalom népi gazdasági mozgalom kell legyen, s csak úgy válhatik igazán azzá, ha már az iskolán keresztül megkezdte a maga nevelő, formáló munkáját. Ha nem így cselekszik, lehet hasznos eszköze az állami gazdaságpolitikának, de

nem lehet igazán hasznos társadalom, és gazdaságformáló eszköze a magyar életnek.

Aki utat épít valamire, annak követeket kell elhárítani a láta elől. A szövetkezeti mozgalom útjában is ma még sok az elhárítandó kő. A Hangya filmje azt mutatta, hogy egyre kevesebb az akadály az úton, hogy okos magyar tömörülés folyik szerte az országban, hogy egyre tovább jutunk a népi gondolat pozitív eredményeiben. Ha nem sikerült még az erdélyi magyar szükségleteknek és sajátosságoknak megfelelő szövetkezeti szervezetet maradéktalanul kiépíteni, de komoly és szép eredményeket értünk el ezen a téren is az elmúlt két-három évben. Ugy látjuk, a szövetkezeti gondolat immár csatát nyert a magyar lelkekben és teljes bizalommal nézhetünk annak jövője elé.

Charkov térségében rendkívüli sikereket és területnyerést értek el a német csapatok

Roosevelt beszédének adatait kétségbe vonják az olasz lapok. — 30.000 hindu éhségstrájkba kezdett Gandhi szabadságra helyezése érdekében

Hősies magatartást tanúsítanak honvédeink a kurszki harcokban

A KELETI ARCVRONALRÓL érkezett jelentések szerint a németek számára a helyzet tovább javult. Berlinben úgy tudják, hogy mozgó harcok jelenleg csak Kurszk és Bjelgorod környékén folynak, azonban a harcok hevesége itt is jelentősen csökkent. Amennyire a hadsereg főparancsnokság jelentéseiben foglaltak megállapításokból a harcok mostani helyzetére következtetni lehet, ezeket a német erők további szilárd ellenállásai jellemzik. Ezt elősegíti a több helyen elért arcvonalmegrövidítés, ami szintén növeli a német kötelékek ellenállóerejét. Kiemelt illetékes helyen, hogy a központi Donec vidékén és a Donec-hajlásban a harcok újabb jelentőséget nyernek. Itt súlyos harcok vannak kifejlődőben, azonban a további fejleményekre vonatkozóan derülendőbb megítélés jut kife-

jezésre. Az egyes részleteket illetően cáfolják azt a szovjet jelentést, hogy Novorosz-szijszkiot sikerült volna elhódítani a védőktől. Említésre méltó a jelentésekben, hogy német részről Vorosilovgrádot és Rosztovot, ahol heves és váltakozó eredményű harcok folytak ki, kiürítették. Illetékes helyen megállapítják, hogy a két város kiürítésének nem szabad nagyobb jelentőséget tulajdonítani, mivel a végrehajtást csupán stratégiai megfontolások tették szükségessé. Berlinben megjegyzik, hogy a német harcovezetéseknél nyilván sikerült tartalékokat juttatni a fontosabb helyekre és az arcvonal megrövidítésével sok csapatot felszabadíthatott más térségben való felhasználás végett. A helyzet megnyugtatóbb, mint egy héttel ezelőtt.

reztek. Az ellenséges erőcsoportokat elvagták hátsó összeköttetéseiktől és katonákba zárták. Megsemmisítésük folyamatban van. Ettől az arcvonalszakasztól délebbre is véres és nagy veszteségeket okozunk a Szovjetnek. E harcokban 12 T. mintájú páncélos harcocsit pusztítottunk el.

Charkovtól északra és az Oskol szakaszán kisebb jelentőségű helyi harcokban a Szovjet négy páncélost veszített.

A déli szárnyon a harcok nem eszökkenő hevességgel tovább folynak. Több helyi előretörést visszavertünk. A bolsevisták rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek emberben és hadianyagban egyaránt. Egyetlen gyalogsági harcocsit négy harcocsit, 3 sorozatlöveget és több nehéz gránátvetőt pusztított el, vagy zsákmányolt. A német kötelékek itt 250 foglyot ejtettek.

A Volchov és a Ladoga-tó között a német elhárító kötelékek egyik szovjet támadást a másik után fölényesen visszautasították. A leningrádi térségben a bolsevisták szombaton is folytatták támadásaikat, de eredménytelenül. A német kötelékek rohamlővegekkel sorra visszaverték a támadó hullámokat. A fölényes vezetési német páncélosok ezekben a harcokban 19 szovjet harcocsit pusztítottak el. A felégett és harcoképtelenné vált harcocsikkal borított területen méltán nevezik a Sztalin-páncélosok sírjának.

HEVES HÓVIHARBAN FOLYTATJA A SZOVJET KURKSZ MELLETTI TÁMADÁSÁIT

BERLIN, február 15. (MTI—DNB.) Kurszktól északra napok óta heves hózi-vatarok vannak. Ez erősen megnehezíti a harci tevékenységet. Ennek ellenére a bolsevisták erős páncélos támadással tovább folytatták támadásaikat. Ahol az ellenség benyomult a német vonalakba, ott az elhárító csapatok nyomban elszigetelést hajtottak végre és megsemmisítették az átszűrő bolsevistákat. Az ellenség sok foglyot veszített és sok hadianyagot zsákmányoltunk. Csak egyetlen harci szakaszon 8 páncélost, 9 löveget, 39 gránátvetőt, 69 géppuskát és sok más önműködő fegyvert semmisítettünk meg vagy zsákmányoltunk.

A hadifontosságu berendezések elpusztítása után Kiürítették Rosztovot és Vorosilovgrádot a német és szövetséges csapatok

BERLIN, február 15. (MTI—Interinf.) A német és a szövetséges csapatok nagy térségben folyó mozdulataik során a keleti arcvonal déli szakaszán Rosztovot és Vorosilovgrádot a hadifontosságu berendezések elpusztítása során tervszerűen kiürítették. A biztosító csapatok kimagasló teljesítményének köszönhető, hogy nemcsak a sebesülteket, hanem az összes fegyvereket és az egész hadianyagot teljes rendben el lehetett szállítani. A biztosító csapatoknak napokig tartó nehéz harcokban az emberben és felszerelésben túlerőben lévő ellenséggel szemben sikerült bámulatromló vitézséggel szilárd fedezetet nyújtani mindaddig, amíg az utolsó német katona is el nem érte a parancsnokság által kijelölt új állásokat.

Emlékeztetni kell arra, hogy azelmúlt téli hadjáratban Rosztovot átmenetileg szintén kiürítették a szovjethadsereg nyomása alatt.

Számos szovjet köteléket átkaroltak és megsemmisítették a németek

BERLIN, február 15. (MTI—Interinf.) A német csapatok rendkívüli sikereket értek el támadásban és védekezésben a charkovi térségben is. Erős német páncélos osztagok a német kötelékek mély tagozódásával nagyobb szélességben előretörték és jelentékeny területnyerésre tettek szert. E harcokban sok szovjet köteléket részben visszavertek, részben áttöréssel átkaroltak és megsemmisítették. Csupán az egyik páncélosoktól támogatott német harcocsort hét MM. T. 34 mintájú és két legnehezebb K. V. mintájú harcocsit, 21

páncéltörő löveget, két nehéz légvédelmi ágyút, 11 gyalogsági löveget és számos más fegyvert semmisített meg, vagy zsákmányolt. Ugyanennek a köteléknek szakaszán 2100 szovjet katona esett foglyul. A halottak száma jóval nagyobb. Más német támadó csoportok merész előretöréssel ismét szabaddá tették az előretolt német kötelékek ellátási összeköttetését. A rendezetlenül visszavonuló bolsevista csapatok után nyomulva, ismételt súlyos csapásokat mértek az ellenségre és jelentős területen több fontos helységet visszazse-

Tovább folyik a szabadságosok visszaszállítása

A 200-zal kezdődő tábori postaszámu alakulatóktól szabadságon levők tovább-szállítása végett február 15-én a lavoesc-nei állomáson elutazásra jelentkeznek azok, akiknek szabadságolási igazolványuk szerint január 27-én, 28-án és 29-én kellett volna jelentkezniük. Február 16-án azok jelentkeznek, akiknek oda január 30-án, 31-én, vagy február 1-én kellett volna beérkezniük. (MTI)

Megnyit a Barabás Miklós cég marosvásárhelyi kiállítása

MAROSVÁSÁRHELY, február 15. Tegnap délelőtti nyitott meg a Barabás Miklós Cég képzőművészeti kiállítása a marosvásárhelyi köznevelődési ház képtárában. A székely festők több mint 200 festményrel vettek részt a kiállításon, amelyen megjelent a város számos előkelősége is. A beteg Mátyás polgármester helyett Papp Károly a székely festők 22 éves át való megnyitóját beszédet, majd Kós Károly a székely festők 22 éves át való elnyomatásáról és a szellemi műveltség megbénításáról beszélt. Várasárhelyi Zsigler Emil rövid beszédében ismertette a kiállított műveket és azok festőit. A kiállításon Gy. Szabó Béla fametszetek, Nagy Imre, Bene József, Bódi András, Abodi Nagy Béla és Tollas Julia festményei tűntek ki, de a többi festők művei is a székely művészet magas színvonalának adták tanujelét.

A Tordai és Torda-aranyos-megyei Menekültek Dalköre

folyó év március hó 6-án a volt Iparkamara Deák Ferenc-utca 53. szám alatti termében délután 4 órai kezdettel műsoros délutánt rendez, amelynek tiszta jövedelmét a hadbavonult menekültek hozzátartozóinak felségélyezésére fordítják.

Közismertté vált már a kolozsváriak előtt is az a példatadó örszetartás, amely a tordai és torda-aranyos vármegyei menekülteket egy népes, nagy családdá kovácsolja. A Torda és környéke menekültjeinek minden eddig tartott összejövetele a siker legragyogóbb jegyében zajlott le. Felejtethetlenné vált az elmúlt karácsony másodnapján a tordai menekültek dalköre által rendezett műsoros délután, amidőn a városi Redout termek a megjelenteknek még felé sem tudták befogadni. A mélyszégyen és testvéries összetartás mellett a menekültek derék vezetősége nagy körültekintéssel gondoskodik mindannyiszor arról, hogy ezen délutánok műsora minden vonatkozásban egy korszerű, mint az általános kíváncsnaknak megfeleljen és az azokon résztvevők a szórakozás mellett az együttartozás az egymásrautaltságunk szöveg gondolatát mind mélyebben és mélyebben ápolják lelkeikben és magukkal vigyék azokat az építő gondolatokat, amelyeket követni és hirdetni kell a boldog magyar jövő felépítése érdekében. RENDEZŐSÉG.

Példátlan eredménnyel járt a német téli segélygyűjtés

BERLIN, február 15. (DNB—MTI.) Az 1942—1943. évi téli segélygyűjtés Németország különböző körzeteiben utcai gyűjtések formájában eddig még soha nem látott eredményt ért el. A gyűjtés eredménye 63 millió márka, míg a múlt esztendőben 39,5 millió márka volt. Az idén tehát 23,5 millióval több a gyűjtés eredménye, ami 59 százalékos emelkedésnek felel meg.

PÉNTEKEN ÜL ÖSSZE A FELSŐHÁZ

BUDAPEST, február 15. A felsőház február 19-én, pénteken délelőtti 11 órakor ülést tart, amelynek napirendje a következő: 1. az igazolóbizottság jelentése (az igazolóbizottság jelentése alapján a múlt év decemberében megválasztott új felsőházi tagok és az élethosszig kinevezett új tagok kerülnek igazolásra); 2. a 42. tagu országos bizottság öt tagsági helyének, valamint a 36. tagu országos honvédelmi bizottság négy tagsági helyének betöltése. (MTI)

Nagy sikerrel vizsgáztak a mocsolyai gazdák az EMGE háromhetes tanfolyamán

MOCSOLYA, február 15. (Az Ellenzék tudósítójától.) Szilágyvármegye egyik eldugott magyar szögletén, Tövishát vidékén az EMGE nagy lendülettel kezdte meg szervező munkáját. Szövérdy S. Károly kirendeltségvezető fáradozása folytán az EMGE háromhetes téli gazdasági tanfolyamot rendezett Tövishát egyik községében, Mocsolyán.

Az EMGE-tanfolyam január 24-én kezdődött. Érdekes, hogy az első beiratkozó hallgató — Makucz Ferenc — 63 éves volt és 3 lendítette magát a többieket is. A helybeli előkészítő nehéz szerepét Kun László ref. lelkes vállalta. A hallgatók száma rövidesen tizenötöt harmincra, majd harmincötre emelkedett. A tanfolyamot Seyfried Ferenc, az EMGE szakoktatási ügyosztályvezető titkára vezette, míg előadóul Kovács Elek ny. gazdasági szakintéző és Gönczy János földművelő vállalkoztak. Szilágyvármegyéből csupán Ségere Imre GyOE intéző került ki, aki a gyümölcsészetet adta elő.

Az EMGE vezetősége részéről Teleki Béla gróf képviselőtében dr. Gazda Endre alispán jelent meg. A miniszteri vizsgabiztos Marton Géza m. kir. gazdasági felügyelő volt és velük együtt jött Szövérdy S. Károly EMGE kirendeltségvezető, valamint Altnáder Béla főszolgabíró, de ott volt még Szücs Árpád körjegyző, Sipos Endre ref. lelkes és még sokan mások.

A vizsgát Kun László ref. lelkes rövid ismertetéssel nyitotta meg. A Magyar Hírszekerét után Seyfried Ferenc tanfolyamvezető engedélyt kért a vizsgáztatás megkezdésére, majd a hallgatók feleletei következtek.

AZ EMGE MUNKÁJA A FA-LUERT

A kiváló feleletek után Marton Géza miniszteri vizsgabiztos mondott köszönetet a tanfolyam előadójának, majd így folytatta: — Tiszta Kálmántól, amikor megkérdezték, hogyha nyílt kezdene az életét, mit cselekedne, azt mondotta, hogy politikáján nem változtatna semmit, csupán a faluval foglalkozna tovább. Az akkori felelős államvezető ezzel a kijelentésével rámutatott a helyes ut-

ra, amelyen ma is haladnunk kell. A kisebbségi időkben az EMGE vállalta ezt a feladatot és a falusi EMGE gazdakörök megszervezésével és a kitűnően megszerkesztett szaklapjával az Erdélyi Gazdával olyan gyakorlati megoldást talált, amely a mai időkben is kitűnően megállja a helyét.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a miniszteri vizsgabiztos kiosztotta a bizonyítványokat, dr. Gazda Endre alispán pedig EMGE-kalászos gazdává avatta a tanfolyam hallgatóit.

GAZDA ENDRE ALISPÁN BESZÉDE

Befejezésül dr. Gazda Endre alispán emelkedett szólásra.

— Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, Teleki Béla gróf kért fel, hogy képviseljem az elnökséget és szép és tartalmas ünnepségen. De szívesen jöttem ugyanis, mint a vármegye alispánja, mert Mocsolya népére mindig büszke vagyok.

— Februárban, amikor az EMGE tanfolyamát zárjuk — folytatta Gazda Endre dr. — a tél küzdelme a tavasszal. Ehhez a vajdásához hasonlít az a szellemi birkózás is, amit az EMGE hagyományaihoz híven e faluban is véghezvitt. A múlt közönyét, tepedését és társadalmi válaszfalait oszlatta el a mai idők közösségi együttműködésére való felbuzdulása. Amikor a magyar testvér kezdetleg magyar testvérrel és osztálykülönbség nélkül kiveszi részét az országépítő, nemzetgyarapító munkából.

— EMGE-kalászos gazdák, ezt kérem tőletek, hogy kialakíthassuk a szebb magyar jövőnket.

Dr. Gazda Endre beszédét nagy éljenzéssel fogadták az egybegyűltek. A záróvizsgát a Himnusz fejezte be, majd megtekintették az EMGE-kalászos gazdák terményeiből rendezett kiállítást és utána batyusebédén vettek részt. Igazi magyar hangulatban töltötték egy pár órát, melynek során Kovács Elek tanfolyami előadó a Kormányzó Urat, a földművelésügyi miniszterre és az EMGE elnökére emelte poharát.

Magánlaksértő és határátlépő a bíróság előtt

KOLOZSVÁR, február 15. (Az Ellenzék munkatársától.) A kolozsvári törvényszék hármas büntetőtanácsa Szenczer József törvényszéki tanácselnök elnöklésével vonta felelősségre Kolozsi János magyar-köblösi 21 éves földműveslegényt, aki ellen lopás és magánlaksértés miatt indítottak eljárást. Kolozsi János 1941 október 19-én benyomta szomszédjuk, Pulyka János beszerzett ablakát és elvitt a szobából egy pár bakancsot és a párna alól három pengő készpénzt. A törvényszéki tárgyaláson azzal védekezett a vádlott, hogy az elvitt holmi saját tulajdona volt. A bíróság bűnösnek mondtotta ki a vádlottat és magánlaksértésért 15 napi elzárásra ítélte.

Kovács János adalini román földműves múlt év május 10-én Felek területén román megszállás alatt lévő területre ment, majd augusztus 13-án visszajött. Titott határátlépés miatt egyhónapi elzárásra ítélték. Mindkét ítélet jogerős.

Nagyarányu emelkedés a nagybányai postahivatal 1942 évi forgalmában

Nagybánya, február 15. A nagybányai postahivatal kimutatása szerint az elmúlt év postaforgalma messze felülmulta a megelőző évet. Így például az elmúlt évben feladtak 46 ezer darab ajánlott levelet, 34.300 csomagot, 15 ezerrel többet, mint 1941-ben. 1941-ben 36.900 darab postautalványra 4.200.000 pengőt, míg 1942-ben 44.600 utalványra 6.200.000 pengőt fizettek be. Csekkbefizetés 1942-ben 60 ezer darab, 20 millió pengő értékben.

A kikészített ajánlott levelek száma 32 ezerrel 38 ezerre, a kihordott csomagok száma 56 ezerrel 62 ezerre, a kifizetett utalványok száma 24 ezerrel 4 millió pengő értékben, 34 ezerre 6 millió pengő értékben emelkedett. A csekk-kifizetés összege 25 millió pengő volt az előző év 22 milliójával szemben. Nagy ugrást mutat a postai expresszküldemények száma, amely 7400-ról 17 ezerre emelkedett. A legnagyobb különbség azonban a pályaudvari csomagkövetítés kimutatásában látható. Itt a közvetített csomagok száma a múlt évben 113 ezer volt a megelőző évi 35 ezerrel szemben.

Feladott táviratok száma 29 ezer, vagyis négyszerrel több, mint 1941-ben. Kézbesített táviratok száma pedig ötezerrel emelkedett, 1942-ben 30 ezer volt. A távolsági beszélgetések száma Nagybányáról 36-ról 54 ezerre emelkedett, Nagybányára pedig 58-ról 94 ezerre ugrott. Helyi beszélgetések száma átlag havi 30 ezer, vagyis naponta ezer beszélgetés jut.

Ezen érdekes adatok közlésével azt is szükséges megemlítenünk, hogy Nagybánya város összlakosságának száma 25 ezer. (gy.)

A SZÁRAZSÁG MIATT ELPUSZTULT URUGAY ÁLLATÁLLOMÁNYÁNAK EGYHARMADA

BUENOS AIRES, február 15. (DNB—MTI.) Az idei nyár roppant szárazsága rendkívül nagy veszteségeket okozott Urugay állatállományában. Általános becslés szerint a szárazsághozállomány 30 százaléka elpusztult. Eddig 2,7 millióra becsülik ezt a veszteséget. Minthogy az elhullott állatoknak csak a bőrt lehet értékesíteni, az okozott kár eléri a 41 millió uruguayi arany pèsot.

Szerény keretek között ülte meg napját a csendőrség

BUDAPEST, február 15. (MOT.) A csendőrség a felállításáról szóló törvény szentesítésének évfordulóját február 14-én szokta megünnepelni. Tekintettel a rendkívüli viszonyokra, szerény keretek között folyt le az ünnepség. A csendőrségi lakatnyakat fellobogózták a csendőr legénység és a tisztikar pedig Isten-tiszteletet vett részt. A lakatnyákban a parancsnokok megemlékeztek az ünnepség jelentőségéről.

Bélyeggyűjtők figyelmébe!

Korlátolt példányban még kapható

Michel Európa Bélyegkatalógus 1943. évre 5 P. 33 fillérért

az „Ellenzék” könyvesboltban Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védékiek megrendeléseit utánvétellel is elintézzük.

BCU Cluj / Central University Library Cluj Megkezdte munkáját a kolozsvári Menekültügyi Bizottság

KOLOZSVÁR, február 15. A dél-erdélyi menekültek támogatásának egységes megszervezése a legfontosabb magyar feladat közé tartozik. Kolozsvár társadalmában eddig is díszretreméltó módon kivette részét a menekültek ügyének felkarolásából. Különböző hatóságaink, egyházaink, társadalmi egyesületeink és az Erdélyi Párt vezetősége magyar testvéri szívvél fogadták a hozzájuk forduló menekülteket és minden lehető igyekeztek megtenni érdekükben. A menekültek elhelyezésének gyakorlati megvalósítása során azonban egyre jobban bebizonyosodott, hogy

összes magyar társadalmi szerveink teljes együttműködésére van szükség a menekültek ügyeinek intézésénél.

Az Erdélyi Párt vezetősége készséggel felajánlotta segítségét ennek az egységnek megszervezése érdekében és a kolozsvári tagozat helyiségeit az előkészítő tanácskozás rendelkezésére bocsátotta. Az előzetes megbeszélések arról tettek tanúságot, hogy Kolozsvár magyarsága szívvel-lelélkel támogatja a menekültek ügyének egységes intézésére irányuló törekvéseket. Elsősorban a költségvetés adomái vállalkozott arra, hogy elvégezze a munka oroszlánrészét és a dr. Mihailich Győzőné elnöklése alatt Budapesten működő „Menekült Magyarokat Megsegítő Bizottság” mintájára Kolozsváron is olyan szervezet létesít, amely az eddigieknél is nagyobb eredményekkel gondoskodik a menekültekről.

Szombaton délután az Erdélyi Párt kolozsvári tagozatának helyiségében megtörtént az ünnepélyes megalakulás. A „Menekült Magyarokat Megsegítő Bizottság” kolozsvári alakuló gyűlésén a város társadalmi szervezeteinek összes vezetői megjelentek. Különösen nagyszámban képviselték magukat a nőegyletek és más jótékony intézmények. Résztvettek az alakuló gyűlésen József Miklós unitárius püspök és Boga Alajos preláts-kanonok, státusi előadó is. Botos János, az Erdélyi Párt kolozsvári tagozatának főtitkára, mint házigazda üdvözölte a megjelenteket. Megnyitó szavaiban kifejtette, hogy a menekültek támogatásának elsősorban

a női szívek megértő melegségére van szükség.

Részletesen vázolta a menekültek támogatásának gyakorlati kérdéseit, majd bejelentette, hogy

az Erdélyi Párt irodahelyiséget bocsát a bizottság rendelkezésére, ahonnan központi irányítással lehet megoldani a leg-sürgősebb tennivalókat.

Ezután megválasztották a kolozsvári bizottság vezetőségét. Elnökké közfelkiáltással Hajdu Gyulánét, a kolozsvári erdőgazdát feleségét választották. Hajdu Gyuláné a budapesti bizottság munkájában is résztvevő és Kolozsváron is mindig szívügyének tekintette a menekültek ügyének felkarolását. Ügyvezető alelnök László Ferenc, az Erdélyi Párt központi előadója. Alelnökök vitéz dr. Kibédi Varga Lajosné és Tarján Pálné. Ellenőrök primor Vajna Lajos. Pénztárnok Rimánóczy Kálmánné. Megválasztották továbbá a bizottság elnöki tanácsának tagjait, amelyben Kolozsvár nőegyleteinek és társadalmi intézményeinek vezetői foglalnak helyet.

Dr. Bereczky Ernő, a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára és miniszteri biztosa, valamint Kovács László, a Munkaközvetítő Hivatal vezetője felszólalásaikban teljes támogatásukról biztosították a vezetőséget. Több felszólalás után mindvégig lelkes hangulatban megtartott alakuló gyűlés kimondotta, hogy az Erdélyi Párt kolozsvári tagozatának Farkas-utca 7. szám alatti helyiségében lévő irodájában naponta hivatalos órákat tart és a menekültek minden kérése ügyében megteszi a szükséges intézkedéseket.

SZÖVETKEZETEKNEK ADHATJÁK CSAK EL A TEJÉT A SZLOVÁKIAI TERMELOK. Pozsonyból jelentik: A város jegyzőségi hivatala a legfelsőbb közellátási hivatal rendelkezésére való hivatkozással a termelőknek megtiltotta, hogy a tejet és a tejtermékeket közvetlenül a vásárlóknak adják el. A saját szükségletükre megállapított mennyiségen felüli tejet a szövetszervezeteknek kell leszállítani.

A közigazgatási tisztviselők előléptetése és véglegesítése ügyében emlékiratot intéz az Erdélyi Párt a miniszterelnökhöz

KOLOZSVÁR, február 15. Február elején jelent meg a 630—1943. M. E. számú rendelet, amely a visszacsatolt felvidéki, kárpátaljai, keleti és erdélyi, valamint a délvidéki területeken a rendelet hatálya alá lépése előtt ideiglenes minőségben kinevezett vármegyei és városi tisztviselők véglegesítéséről intézkedik. A rendelet értelmében az ideiglenesen kinevezett közigazgatási tisztviselőket, amennyiben egyébként megfelelnek az előbbi rendeletekben meghatározott feltételeknek, véglegesen is lehet nevezni az ideiglenes minőségben betöltött állással azonos fizetési osztályba tartozó magasabb állásba akkor is, ha ez az állás a IX. fizetési osztálynál magasabb fizetési osztályba tartozik. Az ilyen tisztviselőt azonban mindaddig, amíg a gyakorlati közigazgatási vizsgát le nem tette, magasabb fizetési osztályba sem kinevezni, sem előléptetni nem lehet.

Az erdélyi közigazgatási tisztviselők helyzete

Az erdélyi és keleti országrészek közigazgatási tisztviselőit ez a kormányrendelet érzékenyen érinti. Most időszerűek ugyanis a tisztviselői véglegesítések és előléptetések. A felszabadult országrész közigazgatási tisztviselői több mint két éve valósággal emberfeletti munkát végeznek, hogy a rendkívüli viszonyok következtében napról-napra jobban megszaporodó hivatali teendőket elláthassák. A magasabb fizetési osztály és az előléptetés eléréséhez szükséges közigazgatási vizsgát azonban az idegen uralom alatt nem szerezheték meg az erdélyi tisztviselők. Azóta sem állott módjukban a felszaporodott hivatali teendők miatt, hogy közigazgatási vizsgára állhassanak. A közigazgatási vizsgának ugyanis 16 tárgya van és hónapokon át tartó komoly és elmélyült tanulás szükséges annak sikeres letételéhez.

Az Erdélyi Párt emlékirata

Az Erdélyi Párt országos központja részletesen tanulmányozta az érdektelt közigazgatási tisztviselők helyzetét. A párt vezetősége emlékiratot intézett Kállay Miklós miniszterelnökhöz, amelyben azt kérte, hogy

a 630—1943. M. E. számú rendelet ezután kiadandó végrehajtási utasításában vegyék tekintetbe a különleges erdélyi helyzetet és méltányolják a felszabadult országrészek közigazgatási tisztviselőinek kívánságait.

Érdemes részleteiben ismertetni az Erdélyi Párt emlékiratát, amely a közigazgatási tisztviselők ezreit érdekli. Az Erdélyi Párt emlékirata mindenekelőtt a visszacsatolt területek idősebb tisztviselőinek helyzetét vizsgálja. Megállapítja az emlékirat, hogy az idősebb tisztviselők az idegen uralom alatt fiatalabb korukban természetesen nem szerezheték meg a közigazgatási vizsgát. Méltányos tehát, hogy a családok és többgyermekes tisztviselők kiemelt jogokat szereztek meg a vizsgák tekintetében. A kormánytényezők a további előléptetésre, az idegen uralom alatt a nyelvvizsgák, mellőzések és kényszeráttelelések tömegét szenvedték el a tisztviselők. A családok és többgyermekes idősebb tisztviselőknek, akik fiatalabb korukban az idegen uralom alatt a magyar közigazgatási vizsgát nem tehették le, a jelen háborús viszonyok között sem anyagi helyzetük, sem túlterheltségük miatt elfoglaltságuk miatt nincs idejük arra, hogy nehéz életkörülményeik között a 16 elméleti tárgyat magában foglaló vizsgára elkészülhessenek.

A szerzett jogok és a méltányosság szellemének érvényesítése

Hangoztatja az Erdélyi Párt emlékirata, hogy az erdélyi idősebb közigazgatási tisztviselőknek még ha lenne is fizikai idejük arra, hogy előre haladott koruk, családi állapotuk és a háborús körülmények miatt túlterheltségük miatt elfoglaltságuk mellett vizsgára készüljenek, a törvényben megkívánt és a vizsgára bocsátáshoz szükséges háromévi gyakorlati idejük csak 1943. november 25-én járna le.

Csak ezután a terminus után jelentkezhetnének a vizsgára. Ezzel szemben az

emlékirat rámutat arra, hogy a visszacsatolt részek tisztviselői közül nagyotartan nyugdíjba mennék az év folyamán. A vizsga terminusági még abban az esetben is, ha azt nem tolják ki és a jelenléti sikeresen leteszik, az időközben megsemmisített állásokat olyan fiatal tisztviselőkkel töltenék be természetesen, a trianoni országrészben a közigazgatási vizsgát már megszereztek. Illyenfajta az erdélyi középkorú tisztviselők helyében sem előléptetéshez, sem magasabb álláshoz nem juthatnának.

A továbbiakban a fogalmazási kanvalló kinevezés jogi előfeltételeivel kapcsolatosan hivatkozik az Erdélyi Párt 1933. évi XVI. tc. 39. paragrafjára, amelynek 5. pontja szerint annak, akinek egységes bírói és ügyvédi oklevelet szerezte, a gyakorlati közigazgatási vizsgát általános részéből nem kell vizsgát töltenie.

Az Erdélyi Párt azt kéri, hogy a rendelkezést alkalmazzák azokra az erdélyiekre is, akik a románoknál ügypéldi oklevelet szereztek. Rámutat továbbá az emlékirat arra az intézkedésre, hogy az egyes miniszterek előterjesztésére a közigazgatási vizsga alól a főkegyelemmel mentesülhetnek.

Végül rámutat az Erdélyi Párt a 780—1940. M. E. számú rendelet intézkedésére, amely szerint közigazgatási vizsga nélkül is alkalmazhatók azok, akiknek az

méleti képzésük megvan és a kinevezési okmányban a helyettesítési állapítva meg részükre a vizsga letételének határidejét. Ezzel kapcsolatosan a keleti és erdélyi országrészek közigazgatási állások szervezése és betöltése tárgyában kiadott 900—1941. M. E. számú rendelet úgy intézkedik, hogy az erdélyi volt román alkalmazásban lévő tisztviselőket kötelezni lehet arra, hogy a közigazgatási vizsgát utólagosan tegyék le, de nem írja elő azt, hogy erre mindenkit kötelezni kell. A lehet szó alá a rendelet az eddigi törvényes intézkedések szellemében nyilvánvalóan a fiatalabbakat akarta vonni, akiknek még nincs meg a vizsgát pótló kellő gyakorlatuk. Nem szabad számításon kívül hagynunk annak a miniszteri rendeletnek intézkedését sem, amely lehetővé tette a szabad pályán töltött időnek beszámítását oly tisztviselők részére, akik a magyarság érdekében kifejtett munkásságukkal különös elismerésre méltó érdemeket szereztek.

Az Erdélyi Párt mindezek alapján arra kérte a miniszterelnököt, hogy szeretettel és megértéssel tanulmányozza a felszabadult országrészek közigazgatási tisztviselőinek ügyét. Végül összefoglalásként azt a javaslatot terjesztette a miniszterelnök elé, hogy

a 630—1943. számú rendeletet úgy módosítsa, vagy a rendelet még meg nem jelent végrehajtási utasításában olyan magyarázó és kiegészítő rendelkezéseket véessen fel, amely tekintetbe veszi az erdélyi különleges helyzetet és lehetővé teszi az idegen uralom 22 esztendejét átvészelt erdélyi tisztviselőknek a megérdemelt hivatali előrehaladást.

Ujabb romboló cselekmények Délafrikában

GENF, február 15. (DNB—MTI.) Mint Londonból jelentik, Délafrikában több helységben újabb romboló cselekmények történtek. Február elején a nagyobb gépgyárakban és erőműtelepeken rongálták meg a berendezéseket. Johannesburg és Pretoria között elvágták az összeköttetést.

Utcái zavargások Damaszkuszban

AMSZTERDAM, február 15. (DNB—MTI.) A brit hírszolgálat híradása szerint Damaszkusz városában az utóbbi napokban több utcai zavargásra került sor. Néhányan meghaltak, többen megsérültek. Sok embert letartóztattak és eltávolítottak az országból.

600 szeretetcsomagot osztott ki a Baross fűszerszakosztálya a sebesült honvédek között

KOLOZSVÁR, február 15. (Az Ellenzék munkatársától.) A kolozsvári Baross Szövetség ismét tanujelét adta annak, hogy minden áldozatkészséggel, nemes gondolatból áthatva fogja fel hivatását a mai nehéz idők szellemének és követelményeinek megfelelően. Ezúttal a harctéri sebesülteknek, a kolozsvári kórházakban ápolott honvéd katonáknak adoztak. Összeállt a Baross Szövetség fűszerszakosztálya, 250 kolozsvári keresztény fűszerkereskedő s rövid két-három nap leforgása alatt 600 szeretetcsomagot készített. Ezekben a csomagokban házi sütemények voltak, továbbá csöröge, keksz, kalács, csokoládé, cukorkák, alma, likőr, tizezer cigaretta, tea, narancs és citrom. A 250 kolozsvári keresztény fűszerkereskedő család lemondott három napi lisztadagjáról, csak hogy tudjon valamit juttatni sebesült honvédeknek. Ugyanakkor pedig munkába állott a 250 fűszerkereskedő felesége is, akik egyben a Baross női táborának is tagjai s így is nappalátve dolgoztak, hogy pontos időre elkészüljenek a finom és értékes szeretetcsomagok. Láttuk ezeket a lelkes kereskedőcsaládokat munka közben is. Olyan határtalan lelkesedéssel és odaadással dolgoztak, a késő éjszakai órákig is, úgy rendezték, csomagolták

ezt a hatszáz szeretetcsomagot, hogy minden egyes csomagon szinte érezni lehetett azt, hogy valóban szeretettel készültek, azért, hogy egy kicsit az otthonnak levegőjét varázsolják a szegény beteg katonák számára.

Külön nagyszabású technikai kivitelezést igényelt a szeretetcsomagok szétosztása, mert a Kolozsvárra érkezett harctéri sebesültek tudvalevőleg nemcsak a Vöröskereszt kórházában és a helyőrségi kórházban, de szétosztva a klinikákon és az egyes szanatóriumokban fekszenek. Vasárnap délelőtt elindult tehát a Baross lelkes gárdája, a fűszerszakosztály női és férfi tagjai s néhány óra leforgása alatt már szét is osztották a hatszáz szeretetcsomagot sebesülteink között, néhány kedves, meleg szó kíséretében. Mondanunk sem kell, hogy a szeretetnek ezt a megnyilvánulását milyen hálás köszönettel fogadták sebesült honvédeink. És mindez a Baross szellemében történt s példaadóan szép és nemes cselekedet volt. A Baross Szövetség fűszerszakosztálya egyébként elhatározta, hogy kötséget, farsángot és semmi áldozatot nem kímélve, a háború tartamán minden hónapban újabb és újabb szeretetcsomagokat oszt majd ki a sebesült honvédek között.

Vakmerő ékszerlopás a Szentlélek-utcában

KOLOZSVÁR, február 15. (Az Ellenzék munkatársától.) Nagyszabású ékszerlopás történt szombaton a Szentlélek-utca 6 szám alatti házban. Ismeretlen tettes, a jelek szerint álkulcsal behatolt özv. Tanka Károlyné lakásába, felfeszítette a szekrényét s onnan kilopott egy fémkazettát, amelyben drága ékszerek voltak: két sor keleti gyöngy, egy arany karkötő, néhány gyémántkövel, méltú, két függő és

három korálgyöngy, mintegy 4.500—5.000 pengő értékben. Az állukos betörő a nyomozás eddigi adatai szerint az ékszerlopást az esti órákban követte el, de az még tisztázatlan, hogy az elsőkitűzés időpontja előtt-e, vagy után. A károsult úr-aszony feljelentésére a rendőrség bünyügyi osztálya széleskörű nyomozást folytat az ékszerlovaj kézzekerítésére.

RIKA

aztató és

RIKA

surolópor

nem

háborús

pótanyag

RIKA

a legjobb

minőség!

RIKA

Kapható:

Köztisztviselők, Dermata, Irisztelepi és Kalácsa-szövetkezetben.

Tisztifikart választott az agrárszociális problémák nemzetközi hivatalának magyar nemzeti bizottsága

BUDAPEST, február 15. Az agrárszociális problémák nemzetközi hivatalának magyar nemzeti bizottsága február 12-én tartotta alakuló ülését a földművelésügyi minisztériumban. Az ülést dr. Bárczay János földművelésügyi államtitkár nyitotta meg és üdvözlöve a megjelent olasz, német, bolgár és szlovák kiküldötteket, részletesen ismertette az agrárszociális problémák nemzetközi hivatalának célkitűzését. Dr. Bárczay János földművelésügyi államtitkár javaslatára a bizottság megalkult és elnökévé vitéz gróf Teleki Mihály m. kir. titkos tanácsos, volt földművelésügyi miniszter, ügyvezető alelnökévé dr. Pernecky Béla miniszteri osztálytanácsost, titkárá pedig dr. vitéz Ghyczy Béla m. kir. gazdasági munkafelügyelőt választotta. Vitéz gróf Teleki Mihály elnöki székfoglalójában hangsúlyozta, hogy Magyarország ellenségei gyakran feudális berendezési országoknak igyekeztek feltüntetni és azzal vádolták, hogy nem tart lépést a kor szociális követelményeivel és nem fordít gondot a mezőgazdasági munkásság szociális gondozására, valamint anyagi, erkölcsi és egészségügyi megerősítésére. Ezt a vádat nyomatékoan visszautasítva, felsorolta a mezőgazdasági szociálpolitika terén az utóbbi évek folyamán tett kormányintézkedéseket. A továbbiak során Franco Angelini nemzeti tanácsos, az agrárszociális problémák nemzetközi hivatalának elnöke beszámolt a hivatali eddigi tevékenységéről, majd dr. Pernecky Béla miniszteri osztálytanácsos, a bizottság ügyvezető alelnöke vázolta a magyar mezőgazdasági szociálpolitika helyzetét. Végül dr. Aldo Buffa „A társadalombiztosítás járuléka és szervei a mezőgazdaságban”, Virginio Savoini pedig „A mezőgazdasági szociálpolitika szempontjai” címen tartottak előadást.

Mannerheim tábornagy is elnökjelölt

HELSINKI, február 15. (MTI.) Mint a finn távirati iroda jelenti, az agrárpárt választási bizottsága elhatározta, hogy az elnöki választásra jelöli Mannerheim tábornagyot. Az még nem ismeretes, hogy a tábornagy hozzájárult-e a jelöléshez.

Elitették az árdrágitó zsidó malomkezelőnt

KOLOZSVÁR, február 15. (Az Ellenzék munkatársától.) Heinrich Mendel német borsajfalusi malomkezelő, aki jelenleg egyhónapos fogházbüntetését tölti, árdrágitás miatt az ügyészségi fogházban egyrendbeli honvédelmi büntetést miatt került a törvényszék Szenczer-tanácsa elé. Heinrich Mendel múlt év január 12-én két falujabeli földművesnek uzsoraáron eladott háromszázöt kilogramm tengerit. Az uzsorabíróság ezért ezer pengő pénzbüntetésre ítélte. Mivel azonban a büntetelmény a honvédelmi törvényekbe is ütközik, a hármas büntetőtanács vétségéig minősített honvédelmi büntetést miatt jogerősen kétheti elzárásra ítélte.

Lélekjelenlét

HOL KELL KIFÜGGESZTENI A MUNKARENDET? Az érvényben levő törvényes rendelkezések szerint munkarendet csak azon ipari üzemek kötelesek kifüggeszteni, amelyek iparfelügyelői ellenőrzés alatt állanak. Az iparfelügyelőről szóló rendelet értelmében az iparfelügyelői vizsgálat ezidőszáig csak azokra az üzemekre terjed ki, amelyekben bár erőgép nem működik, de legalább husz alkalmaszortat foglalkoztatnak.

A Hőember bevezetője

Láp virága

Viharkapitány

ELEGÁNS HÖLGYEK
LACZKÓCZKY ERZSÉBET
divatszalonjában dolgoztatnak,
Szentegyház-u. 11., földszint.

Nagy sikert aratott Kolozsváron a Hanga Szövetkezetek film-diszbemutatója

KOLOZSVÁR, február 15. (Az Ellenzék munkatársától.) Vasárnap délelőtt 11 órakor szövetkezeti film-diszbemutatót rendezett Kolozsváron, a Corvin mozgóképszínházban az Erdélyrészi Hanga Szövetkezetek Marosvásárhelyi Központja. A diszbemutató alkalmából a meghívott közönség zsúfolásig megtöltötte a Corvin-mozi nézőterét s a közönség soraiban képviselve volt a Hanga vezetőségén kívül a kolozsvári magyar társadalom színe-java.

A szövetkezeti film-diszbemutató mindenél élénkebb és beszédes bizonyítéka volt annak, hogy az alig két évvel ezelőtt megalakult Erdélyrészi Hanga Szövetkezetek milyen értékes, eredményes és áldásos munkát végeztek a szövetkezeti gondolat jegyében. A nívós műsor első számaként *Perényi János*, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja nagy hatással, mély átérzéssel szavalta el Papp-Váry Elemérné „Hiszekegy” című, nagyhatalú, szép költeményét.

Beszámoló a szövetkezeti munkáról

Ezután Horváth Dénes, az Erdélyrészi Hanga Szövetkezetek központjának propagandafőnöke és osztályvezetője tartott nagyhatalú előadást a szövetkezeti munkáról. Üdvözölte az igazgatóság nevében a megjelent közönséget, majd visszapillantást vetett a szövetkezeti gondolat kialakulására és fejlődésére, különösen kiemelve a magyar vonatkozásokat. Megemlítette, hogy hazánkban is közel száz éve folynak szövetkezeti szervezkedések és ötven éve annak, hogy a rendszeres szövetkezeti munka megindult. Erdélyben is már több évtizedes múltra tekint vissza a szövetkezeti mozgalom és a román megszállás alatt valóságos hősiességű küzdelmet folytattak a szövetkezetek a magyar falu gazdasági és népi összefogása érdekében. Amikor pedig a felszabadulás eljött, gróf Teleki Pál miniszterelnöknek első teendői közé tartozott, hogy ezeket a szövetkezeteket megerősítse és megadja nekik azokat a kereteket, amelyekben ez a mozgalom a mult érdemei és a magyar jövő követelményeinél fogva megérdemel. Így alakult meg 1940. őszén az Erdélyrészi Hanga Központ marosvásárhelyi székhellyel. Megszervezte a fogyasztási üzletág kibővítését és termelési és értékesítési üzletágát. Nagy nehézségekkel küzdött meg a szövetkezetek árú s nem voltak a termeléshez szükséges nyersanyagok. A fogyasztási üzletágban az alakuló 178 szövetkezetből a szövetkezetek száma 410-re emelkedett. Az érdekeltek száma 200-ra. Az 1941-es esztendőben 26 millió pengő forgalmat bonyolított le és több, mint 600 ezer pengő vásárlási visszatérítést juttatott vissza a szövetkezeti központ és hálózat a magyar falvak lakóinak. Azonkívül 150 ezer P. adományt juttatott az árvíz- és tűzkárosultak, a Vöröskereszt, az egyházak és iskoláknak. Tehát a központ és hálózata egy egész évi tiszta nyereségét a szövetkezeti elvnek megfelelően visszajuttatta azokhoz, akikről származott.

Legnagyobb érdeme a szövetkezeti vállalkozásnak az erdélyi értékesítés megszervezése. Ebből a szempontból különösen jelentős az erdélyi gyümölcs, toll, gyógynövény és háziipari cikkek értékesítése, ezeknek az eladásából többmillió pengő olyan haszon jut az erdélyi gazdáknak kezébe, amelyekről eddig teljesen elesett. Csak az erdélyi gyümölcsre 1941-ben félmillió pengőt fizettek ki a szedőknek, míg 1942-ben ez az összeg már másfélmillió pengőt is meghalad. A frontokon dúló harc mellett fegyverszünet és béke nélkül folyik a népi és gazdasági harc. Ezt a harcot megvívni és a jövő sorsát megalapozni csak akkor lehet, ha a magyar szent

szövetkezést megalkotjuk, ennek egyjelemből módja a szövetkezeti élet tése. A nagy magyar gazdasági feladatok megoldásához nem elégségesek üvegházban élt egyéni próbálkozások, ahhoz egész magyarság összefogó akaratára van szükség. Hinni kell a közösségi gondolatban erre meg kell nevelni a magyar társadalmat. Az egyéni érdekek hajszolása és a széthúrók érvényesülése soha nem adhatja meg az alapot. Hinnünk kell abban — feje be előadását Horváth Dénes —, hogyünk magyaroknak nemzetünk történelmi leg-sorsdöntőbb napjaiban végre nem az kell már keresnünk, hogy mi az, ami elcsúszott bennünket, hanem meg kell találni, hogy mi az, ami összefog.

Műhelytitkot mutat be a film

Az értékes, tartalmas előadást a kérés nagy megértéssel fogadta, majd utána a „Szövetkezeti munka Erdélyben” című kulturfilm bemutatása következett. A filfor-gatókönyvét Dávid Iván írta, a film-társulat tagjai a Kolozsvári Hanga Szövetkezetek marosvásárhelyi központjának sajtóosztálya irta s egyben ő is rendezte annyi hozzászólással, olyan szakértelemmel s néhány jelenetben olyan meglepő filmtechnikai ötlettel, hogy ez a szövetkezeti kulturfilm nemcsak szakszerűségével, de igazi filmszerűségével is mély hatást keltett. A kulturfilm végigvezet azon a hatalmas munkán, amelyet az Erdélyrészi Hanga Szövetkezetek a felszabaduláskor történt megalakulások óta folytattak. Rávilágít a „műhelytitkokra”, bemutatja a nagy áruháztárakat, a munkások és tisztviselők munkáját s megkapóan ügyes rendezéssel élénk tárja a műhelyszéket. Ebből az egy jelenetből is tisztán látni, hogy mit jelent az erdélyi Hanga munkája. A falusi székelyeket hozzájuttatja tisztességes megélhetéshez, az év tulnyomó részében állandóan foglalkoztatja őket s munkájukat emberhez illően tisztességesen meg is fizeti. A sorozatosan felvonuló szebbnél-szebb felvételeket Nagy István filmoperatőri készsége éppen olyan finoman és izléssel mutatja, ahogy Dávid Iván a rendezést és szellemi rész munkáját végezte.

A valóban nagyhatalú, szép kulturfilm megismeretével s hosszas tapssal fogadta a zsúfolt ház közönsége. Ezután majd a Székely Himnusz hangjaival ért véget a szövetkezeti film-diszbemutató. Délután a Hanga Szövetkezetek vezetői értekezletre ültek össze, majd este 6 órakor megtartották a sajtó munka ársai számára a baráti összejövetelen élénk eszmecsere folyt a nagyjelentőségű szövetkezeti gondolat körül.

Elítélte a marosvásárhelyi törvényszék az OTI rendelőbentörtént hármass halálos ügyének vádlottait

MAROSVÁSÁRHELY, február 15. Szombaton este 7 órakor hirdett ítéletet a marosvásárhelyi törvényszék az OTI rendelőben 1942 január 28-án történt hármass halálos ügyének vádlottainak ügyében. A mult év január 28-án ugyanis három gyomóatvilágításra jelentkező beteg, Liss István, Reikita Mihályné és Keres Anna tévedés folytán báriumkása helyett fényképelőhívó oldattal kevert báriumot ivott.

Mindhárom órán belül meghaltak.

A megindult vizsgálatok szerint az ügyészség dr. Veress Ferenc OTI röntgenfőorvost, Kokos Margit laboránsnőt és Máté József segédellenőrt. Az ügyészség gondatlanságból okozott háromrendbeli emberölés vétsége miatt indított eljárást ellenük. A szombati tárgyalást nagy érdeklődés mellett tartották meg. Veress főorvos azzal védekezett, hogy minden alkalommal a laboránsnő készíti a báriumpépet, éppen ezért nem is érzi bűnösnek magát. Kokos Margit védekezésében azt adta elő, hogy Máté József raktármoktól kapott egy kétlitos csomagot azzal, hogy ebben bárium van, csak másfajta. A csomagokon német felírás

volt, ő nem tudta elolvasni. Máté József előadta, hogy amikor az OTI gyógyszerért megjelent, az igazgató őt bizta meg a raktár vezetésével. Ő mennyiség szerint vette át a dolgokat, de azt sem tudta, mit vesz át, egyáltalán nem ért hozzá. Eppen ezért azt sem tudta, hogy Kokos Margitnak báriumot, vagy fényképező előhívószert adott át. A tárgyaláson tanuként kihallgattak több gyógyszerészt, majd dr. Péterffy István volt OTI főorvost. Péterffy tanuvallomása alapján az ügyész háromrendbeli gondatlanságból okozott emberölés vádjával vád alá helyezte és ügyét elkülönítette. A perbeszéd során dr. Szabó Pál ügyész hangzott, hogy az OTI rendszerében van a hiba és súlyos ítéletet kér. A védők felmentést kértek. A törvényszék a vádlottakat gondatlanságból okozott emberölés vétségében mondta ki bűnösnek és dr. Veress Ferencet, Kokos Margitot 2-2 hónapi fogházra, Máté Józsefet pedig 3 hónapi fogházra ítélte, de az ítélet végrehajtását 3 évre felfüggesztette. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlottak felebbezést jelentettek be.

Hogyan lett a „magyar kémből” türelmellen román köziró?

Meghalt Temesváron a kalandos pályafutású Kereszturi-Olteanu Sándor

KOLOZSVÁR, február 15. A napokban Temesváron meghalt és ott is temették Kereszturi-Olteanu Sándort. Hogy ki volt Kereszturi-Olteanu, arra Erdélyszerte sokan emlékeznek. Sokan ismerték a zömök, vállas embert, lobogó hajával, mélytűzű barna szemével, Petőfi-nyakkendőjével, amint a világot készült megváltani a kávéházi asztal mellett. A legkülönösebb figurája volt a 22 éves idegen megszállásnak s a politikai kaméliót senkiről jobban megmártáznai nem lehetett volna. Egyébként tehetséges volt. Kintőn irt magyarul s épígy románul is.

Kalandos pályafutásáról a „Nagyváradi” című lapjaink cikkéből idézzük az alábbi részleteket:

Elmondhatjuk szépen sorjában Kereszturi-Olteanu Sándor kalandos életpályáját, onnan kezdve, hogy 1922 nyarán, mint Magyarországról kikerülő várospolitikai fogoly a nagyváradi királyi ügyészség fogházába érkezett.

AKIBEN FELEBRED A ROMÁN VÉR

Kereszturi-Olteanu Sándor édesapja a gesztu Tisza-birtokon volt gazdasági alkalmazott. Két fiát, Sándort és Józsefet gróf Tisza István taníttatta. Később méltó módon fizettek Tisza István gesztusáért.

Kereszturi Sándorral a nagyváradi ügyész-

ség fogházában ismerkedett meg e sorok írója. Világáhaborus, csukaszürke magyar katonaruha és csizma volt rajta. Kémkedés gyanúja miatt a román hatóságok át akarták adni több társával a magyar hatóságnak. Annak is szemtanúja voltam, amikor a kicserélést megelőző napon leborult dr. Sovrea Valér román vezetőügyész lábai elé, azzal, hogy „felébred benne a román vér, ne adják ki Magyarországnak, mert ő román”. Kérését teljesítették is, Kereszturi-Olteanu Sándor itt maradt Nagyváradon.

Előbb magyar író lett. Ady Endre szelleméből áradó hatás elkapta a tehetséges embert és először vetette fel a magyar-román közeledés eszméjét. S lassan megmutatkozott kettéhasadt lelke: egyre-másra változtatta nemzetiségét. Magyar lapokban is dolgozott, de tekintettel arra, hogy tökéletesen irt románul is, nemskára feltűnt neve a szélsőleges „Universul”, majd később a „Curentul” hasábjain. Közben megnősült. Egy előkelő nagyváradi román bankigazgató elvált-asz-szony leányát vette nőül s a házasság addig tartott pontosan, míg a nő családja vagyonából tellett.

A „KUTYAKORBÁCS”

Ő volt, ha névtelenül is, a „Kutyakorbács” című, magyar nyelven írt román hetilapnak a szellemi háttérje s diszkrét munkatársa. Minthogy akkor már eljegyezte ma-

A hegyek lánya

CORVIN

Termay Cecile

„Ember a kövek között” című világhírű regényének filmváltozata.

Főszereplők:

FÉNYES ALICE

NAGY ISTVÁN

Ladomerszky Margit

Dr. Hosszu Zoltán (Dani bá)

Greguss Zoltán.

Jegyeket 3 napra előre szolgáltat ki a pénztár délelőtt 11-től 1 óráig és egész délután.

Nagyothallók részére díjtalan fej-

hallgató!

Előadások kezdete ismét 3, 5, 7 óra-

kor.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

Ez a film csak 16 éven felülieknek

van engedélyezve.

Bemutatja a Corvin

Déliab film.

gát a román publicisztikával, nem akart nyilván szerepelni abban a mocsoklódo. és soha Nagyváradon el nem képzelt ordináre hangú újságocskában. Sokan olvasták riadt érdeklődéssel ezt a lapot, mert sose lehetett tudni, kinek a magánéletébe taposott friss szenzációként a Kutyakorbács legfrissebbik száma. A bukaresti bulvár-sajtó zabolátlan hangja áradt ebből a gatlás nélkül utcára dobott váradi lapból — magyarul. Ennek is legvitriolosabb cikkeit írta Kereszturi-Olteanu.

A szélsőjobboldalra tolódott Olteanu végül is a vasgárda nagyváradi „fészke” főideológusa lett.

Hosszabb cikkei jelentek meg a helybeli román lap hasábjain és magyarázta az egyedül üdvözítő szellemet, amelyet a vasgárda képviselt. Mi, akik ismertük, tudtuk, hogy ez a politikai elgondolás sem komoly nála, mint ahogy mindig megcsínálta politikai elveinek pontosan az ellenkezőjét is. Jellemző, hogy a Calinescu-kormány vasgárda pusztító korszakát is mimikri módjára élte át.

Kétségtelen, tehetséges ember volt, a romboló román nacionalista mintaképe, akinek patentírozott hazafiságát az sem tépázhatta már meg, hogy egyik román újságíró leleplezte az 1922-ös kémkedési kísérletét.

A román csapatokkal együtt ment el Nagyváradról. Hogy mit csinált a bécsi döntés utáni két évben haláláig, — nem tudjuk.

A „KÁRPATMEDENCE” februári számában a következő érdekes cikkek jelentek meg: A magyarság az új korszak tükreben. Szaporodásunk és a háború. Arkiegyenlítő pénztárak. A magyar földirtópolitika legnehezebb kérdése. Irányított erdő- és fagazdalkodás. A német agrárpolitika. A lap Magyar Figyelőjében a magyar mezőgazdaság feladatairól és az erdélyi szövetkezetekről olvashatunk, a Külföldi Figyelőben pedig Németország, Horvátország mezőgazdaságáról, az angolszászok mezőgazdaságáról és más időszerű gazdasági kérdésekről jelentek meg kisebb cikkek. Értékes világgazdasági szemle és lapszemle egészíti ki e tartalmas számot. A lap erdélyi főbizománya: Minerva könyvkereskedés Kolozsvár, Mátyás király-tér 8. szám.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

Testnevelő tanárok és leventeoktatók figyelmébe!

Megjelent:

Király Dezső:

Iskolai és levente testnevelés kézikönyve

Rendgyakorlatok, menetnóták, szabványgyakorlatok, ősi hindu „Jóga” gyakorlatok, szertorna, haditorna, atlétika, játékok. 700 gyakorlat, 100 játék, 100 óraterv, 1800 ábra. Függelék: A leventeprobák legújabb szabályai. A 650 oldalas kötet vászonkötésben

22.50 pengő.

Kapható az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védre utánvétellel is azonnal megküldjük.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés díja tíz szög 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kezelési költség: Cím a kiadóban és jelzés hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb kötéseknek. — Apróhirdetések előre fizetendők. Vidékről bélyegeken beküldhetők.

VEGYES

KI TUD RÓLA? Cs. Betegh Márton főhadnagy 918 ószen Kolozsvárról Királyhidára lett a csendőrparesnoksághoz beosztva, aki bármit tud hollétéről, szíves értesítést kérek e lap kiadóhivatalába. 0435

GÉPIRÁSSAL egybekötve magyar helyesírásra és szépírásra tanít német tanár. — Horthy-u. 50. I. 4. 405

LEGOLCSÓBBAN üvegezés és képeretezés. Reduk András, Magyar-utca 31. sz. Telefon: 26-29. 0488

ERDELYI Magánnyomozó Iroda felvilágosítást ad, nyomoz, informál, mindent a legdrágább árban elintézi. Bartha Miklós-utca 5. I. em. Telefon: 17-38.

ADÁS-VÉTEL

MODERN konyhák, francia teleháló, festett kombinált szoba és egy gyermekágy olcsón eladó. Dermatán innen. Hory Béla 9. szám. 370

BÉLYEGGYÜJTEMÉNYEKET, tömegbéllyegeket, régi levélborítékokat bármilyen mennyiségben veszek. Könyvtárakért, egyes szép-irodalmi, szakkönyvekért és lexikonokért magas árat fizetek. Kovács könyvkereskedés, Szentegyház-utca 3. 0437

BUTORAIT megajánlom olcsón, pontosan, rendesen készítek mintalap után új butorokat a legjobb kivitelben. Használt butorait megveszem, részlet, csere. Lukács asztalos, Unió-utca 24. 0481

JOKARBAN levő szép rekamie eladó 300 pengőért. Hosszu-utca 37. 0437

VESEK mindenféle férfi és női ruhát, cipőt, butort, szőnyeget, függönyt, varrógépet, párnákat, paplanokat, matracokat, antik butorokat, festményeket, edényeket, üvegterméket, szalagarnitúrákat. Dolha, Petőfi-utca 36. 0437

4 ÉVE fennálló szabóüzlet teljes felszereléssel olcsó bérleménnyel jutányos áron átadó betegség miatt. Cím a kiadóban. 0556

ZONGORÁT keresek bérbe sürgősen. Cím Csákány utca 46. szám. Telefon 17-19. 0472

VENNEK kimondott jókarban levő ócska ruhákat, szőnyeget. Székely, Csaba 23. 0557

ZONGORÁT, rövid, keresztthurosat vennék. Ajánlatokat a kiadóra „Kézpénz” jelíggel. 0483

VILLANYMOTOR, 5 lóerős, bérbe kerestetik. Cím Wald, Mikes utca 17. 0484

ALIG használt gyermekkosci, mély, fekete, teljesen modern, olcsón eladó. Szondy-u. 33. 0488

HASZNÁLT butort veszek és eladok. Levelezőlaphívásra házhoz megyek. Lukács Ferenc, Dézsma-u. 13. 0481

BÉLYEGGYÜJTEMÉNYEKET, tömegbéllyegeket legelőnyösebben vásárolok. Herczegné bélézkereskedés, David Ferenc-utca 12. 0488

HASZNÁLT ruhákat, fehérneműket veszek és eladok. Hívásra házhoz megyek. Roth Dávidné, Timár-u. 22. 0481

BUTOR, hálósobák, kombinált szobák, konyhák, kárpitozott butorok, szőnyegek, kaphatók. Feszty Sándor kárpitos, Szentegyház-utca 3. 0481

BUTORVÁSÁRLÓK figyelmébe! Mielőtt butorszükségletét beszerzi, tekintse meg Deitel butoráruházt különlegességeit. Árban, minőségben utólag értesül. Horthy-ut 92. 0481

TÖRMELEK aranyat, használt ékszereket a legmagasabb napi áron veszek. Elhmann órásképzés. Mátyás király-tér 5. Békát a kapu alatt. 0481

KOMBINÁLT szoba, ebédlőberendezés eladó. Berkovics asztalos, Pap-u. 41. 0481

EZÜSTRÓKÁK,

kékrókák, boleroók, boák, szőrmebundák legolcsóbban Veszprémi Sándor szűcsmesternél, Bátya-utca 4. Óvár, udvarban. 0481

ELADÓ hibátlan, gyönyörű fekete női perzsabunda, nagy ebédlő és öltözők, perzsák, két darab valódi borszabószőnyeg és kisebb, nagyobb, vett és árult. Lukács Ferenc utca 48. I. 5. 4-7. között, reggel 10 óráig. 0488

EGYSZER használt új fenyőládák, 72x42x22 cm. méretben önköltségi áron nagy mennyiségben kaphatók. Asztalosok fulllungnak is felhasználhatják. Gyufagyár utca 13. 409

diófurniros, svájci motorral ellátott vii gramofon (rádióhoz) eladó. Egyetem uti félemler 4. ajtó. 0494

DO egy bécsi zongora. Kölcsey utca 26. 410

ORVÁSÁRLÓK figyelmébe. Mielőtt buvásárolna vagy rendelne, tekintse meg izl butoraimat, kombinált szobák, konyhálósobákat. Üzletemben készítek rendelési hálót, ebédlőt, irodaberendezést a legkivitelben. Ujváry Károly műasztalos, laundezőüzlet, Horthy-ut 29. Műhely Mini-ut 6. 0494

ARBAN levő komplett kőrisfa háló, megal, elköltözés miatt eladó. Cím Deák Fe utca 9. Kleinné. 0495

SZÁLT benzínmotort, 12-16 lóerőig műtetre keresünk. Hydrotechnika, Mátyás király tér 22. 0492

ALKALMAZÁS

RESZTÉNY körkötő munkásnőket felves. Bod Péter utca 24. 402

PKÉZBESITŐT felveszünk. Egyetem-utca 8., nyomda. 403

ONNALI belépésre felvesz keresztény gépőrt, vagy férfit. Istok iroda, Deák Ferenc-utca 11. 0494

IRFEKT gyors- és gépirónót esti órákra felz Ellenék szerkesztősége, Jókai utca 16. 0494

ETOSITÓ TARSULAT keres óvadékkal rendelkező, keresztény származású igazolható pénzbeszedőt, vagy pénzbeszedőnt. — Páratokat fizetési igény megjelölésével „Pézbesező” jelíggel a kiadóhivatalba küldjön. 0496

UHATÁRBA felveszünk azonnali belépés: gyakorlott kiszolgálókat. Bethlen-u. 27. emelet 10. ajtó, 1-3 óra között. 0493

INGATLAN ÉS LAKÁS

IERESEK közvetlenül az eladótól 3-4 szobás, lehetőleg komfortos családi házat megvételre. „Ötven” jelíggel a kiadóra. 0494

SÜRGŐSEN eladó erős központban emeleti bérház 155.000 pengőért. Mátyás király-tér 19. 0470

TOKEBEFEKTETŐK FIGYELMÉBE! Eladók: Rákóczi ut elején 2 lakásos komfortos kárta, behajtó udvarral, ehhez hozzá 2 darab öszen közművekkel ellátott villacsek és kisebb, nagyobb, vett és árult. Lukács Ferenc utca 48. I. 5. 4-7. között, reggel 10 óráig. 0488

OLÁHSZENTGYÖRGYÖN ÉS BORSZÉKEN ELADÓ VILLÁK már 12 ezer pengő-től felfelé terjedő összegig. Tárgyal Pálffy T. László ingatlaniroda, Horthy ut 9. szám. 0494

EGYETEM: Ma utoljára. LÁP VIRÁGA. (Fényes Alice.) Holnapról: VIHARKAPITÁNY. (Milliók költségű készült grandiózus filmsoda.) 0494

ERDELY: Az évad legizgalmasabb dzsungelfilmje: ITÉL A DZSUNGEL. Főszerepben: Isa Miranda, Gustav Diessl, Fosco Giachetti. Előadások kezdete 3, 5, 7 órákor. 0494

MÁTYÁS: EMBEREK A HAVASON. Nyíró József a velencei filmolimpiáson első díjat nyert nagy magyar filmje. Főszereplők: Szellay Alice, Görbe János, Bi-hary és Borovszky Oszkár. A film előtt: Magyar és Ufa világhírűek. Előadások kezdete 3, 5, 7 és vasárnap délelőtt 11 órákor. 0494

RÁKÓCZI: HAZAJÁRÓ LÉLEK. Zilahy Lajos színműve filmen. Főszerepben: Kárády Katalin, Páger Antal. Csontos Gyula. Somlay Atur. 0494

RÁDIÓ

KEDD, FEBRUÁR 16.

BUDAPEST I.: 5.40 Üzen az otthon. 6.40 Ébresztő, torna. 7 Hírek, közlemények, reggeli zene. 10 Hírek. 10.15 Zenekari művek. 11.10 Nemzetközi vízeljárószógalat. 11.15 A kolozsvári Collegium Marianum Leánynevelő Intézet Enekkara. Vezető Kotsis Mária Cecilia iskolánővér. 11.40 Divattudósítás. 12 Harangszó, 10-ház, Himmusz. 12.10 Rádiózenekar. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30 Honvédeink üzennek. 14 A Legierők fuvóze-nekara. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15 Arfolyamhírek, piaci árak, elemiszerárak. 15.15 Rádiózenekar. 15.50 Gyermekdelután. 16.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 Beethoven: I. szimfónia. 17.35 A világirodalom: gyöngyei. 18.05 Delibes: Coppelia, táncszvit. 18.25 A kisipar nyersanyagellátásának időszerű kérdései Iparügyi előadás. 18.40 Lortzing: Cár és ács, nyitány. 18.50 Hírek. 19.05 Az olasz rádió műsorából. Szórakoztató zene. 19.30 Angyalok citteráján. Emlékezés Desida Jenőre. Bevezető Lengyel Balázs. A verseket elmondja Ungváry László. 19.55 Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál. 20.30 Thurzó Gábor beszél a Be-városról. 20.50 Beszélgetések. 21.40 Hírek. 22.10 Bacskák Erzsébet zongorázik. 22.50 Ki-mit szeret. 23.45 Hírek

„Kiss” küldönc és futár

vállalja nyílt a Mussolini-ut 8. alatt. Hatóságilag jóváhagyott díjszabás mellett megbízhatóan, gyorsan és pontosan felelősséggel hoz! viz! és elintézi!

Hívja a 27-74 telefon számot és jövőnk.

Éjje!-nappali szolgálat!

HÁROMSZOBÁS, ULTRAMODERN, KOMFORTOS BELVÁROSI VILLA 85.000 pengőért eladó. Pálffy ingatlaniroda, Horthy ut 9. szám. 0494

KÉRESEK megvételre 100 ezer pengőért belvárosi házat. „Kézpénz” jelíggel a kiadóhivatalba küldjön. 0470

ELADÓ: 6 üzlethelyiséggel ellátott sarok telek 120.000 pengőért. — Tárgyal: Pálffy ingatlaniroda, Horthy ut 9. szám. 0494

KÖZPONTBAN napos fekvésű, különbe-járatu butorozott szobát, fürdőszobahasz-nálattal keresek. Telefon 23-57. 403

KERESÜNK MEGVÉTELRE: Erzsébet-uton kertes villát. Elfogadjunk bármilyen eladási ingatlanmegbízásokat. — Fizettség csakis siker esetén. — Pálffy ingatlaniroda, Horthy-ut 9. szám. 0494

TÖRÖK ingatlanforgalmi iroda megbízáso-kat vállal ingatlanok vételére és eladására. — Kornis-utca 1. Telefon 17-96. 0494

ELCSERELNEM szép, nagy utcai szoba, konyhás olcsóbéru lakásomat ugyancsak szoba, konyhásra a belváros közelében. Érdeklődni Pata-utca 94., ajtó 1. 390

LÉPCSŐHÁZI bejárati utcai parkettes kis szoba, fürdőszobahasz-nálattal Attila uton ki-adó. Cím: Attila ut 32. Rácz. 411

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Szépen sikerült irodalmi estét rendezett a Hítel írói gárdája Marosvásár-helyen

MAROSVÁSÁRHELY, február 15. Szombaton este 6 órákor tartotta meg a Hítel írói gárdája irodalmi estjét Marosvásárhelyen. A Hítel íróinak bemutatkozása iránt a szé-lyes város közönsége körében fel-fokozott érdeklődés nyilvánult meg. A közönség zsufolásig megtöltötte a református kollégium dísztermét. Jelen volt az előadáson Mikó László főispán, Teleki Arctur gróf, az Erdélyi Párt tagozati elnöke, Pálffy Károly országgyűlési képviselő, Má-jay Ferenc polgármester és a város intellektuel társadalmának csaknem minden számottevő egyénisége. Szilágyi Olivér dr. országgyűlési képviselő üdvözölte a vendégeket, majd Albrecht Dezső országgyűlési képviselő tartotta meg előadását „Hivatás és öntudat” címen. A magyarság hivatását fejtegette, amelyet — mint mondotta — elsősorban a geopolitika-i helyzete határoz meg. A magyar nép műveltségghordozó nemzet, a mi hivatásunk azonban az, hogy a sajátos magyar műveltséget fejlesszük. Ezután Magyarországnak a nyugat-hoz és szomszédaihoz fűződő kapcsolatait fejtegette, hangsúlyozva, hogy a magyarság éket jelent a nyugati műveltség és keleti barbárság között. Albrecht Dezső ezután a nemzet szerepét, hivatását ismertette a többségi és kisebbségi életben. Ezután a Hítel szerepével foglalkozott. Előadása után az ákosfalvi népfőiskola hallgatói magyar népdalokat adtak elő. Kiss Jenő, az ismert költő saját verseiből szavalt nagy hatást keltve. Tamási Áron novellá-ival szerepelt. Tamási Áron országgyűlési képviselő Hatalom és erkölcs címen tartotta meg előadását. Azt fejtegette, hogy a hatalom a mennyi-ség ereje, az erkölcs a minőségi erők összessége. A nemzeti erőt e két komponens alkotja. A nemzet boldogulása attól függ, mennyi az erkölcsi tőkéje, erkölcsi birtokállománya. Olyan nemzetet, melynek erkölcsi birtokállománya magasren-dű, nem lehet elpusztítani. Ezután az állami tanítóképző dalkara adott elő énekszámokat Kiss Elek karnagy vezetésével, majd Szilágyi Olivér dr. köszöntö meg a kolozsváriak maros-vásárhelyi vendégzereplését. Az előadás után a vendégek a kaszinó-ban rendezett vacsorán vettek részt.

FEBRUÁR

15

HÉTFŐ

SZÍNHÁZ · MOZI · RÁDIÓ

A nap kel 7 óra 7 perckor, nyugszik 17 óra óra 22 perckor. A hold kel 13 óra 10 perckor, nyugszik 3 óra 50 perckor.

A protestáns naptár szerint Fausztin, a róm. kat. naptár szerint Kolombier Kolos, az újgö-rög naptár szerint Onexim, az ógörög naptár szerint (február 2.) Jézus tal. Simon napja van.

Emlékeztető.

1564 február 15-én született Galilei Galileo olasz természettudós.

Szolgálatos gyógyszerárak

Mátyás király, Mátyás király-tér 4. (Telefon: 24-80.) Apostol, Wesselényi-utca 35. (Telefon: 17-82.) Megváltó, Magyar-utca 13. (Telefon: 17-05.) Isteni gondviselés, Musso-lini-ut 42. (Telefon: 10-65.)

Muzeumok

Erdélyi Múzeum őskori, római, népvándor-lási, iparművészeti és művészeti tárai. Renaissance képméltár. Bátya-u. 2. sz. Nyitva 9-13 óráig.

Állattani Múzeum. Mikó-utca 5. ezám. Nyitva 9-12 óráig. Megtekintése bejelentendő az OMH kirendeltségben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben, Majális-u. 42. Nyitva: 9-13, 15-18 óráig.

Egyetemi Könyvtár

Nyitva hétköznapokon délelőtt 8-1-ig és délután 3-8-ig. A népkönyvtár nyitva (vasár-nap is) délután 3-9-ig.

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍN-HÁZ HETI MŰSORA

Február 15, hétfő este fél 7 órákor: LU-XEMBURG GRÓFJA. A Tizes Szervezet előadása. Bevezetőt mond dr. Bor-báth Andor főtizedes. Jegyeket a pénz-tár nem árusít.

Február 16, kedden este fél 7 órákor: TU-RANDOT. Laczó István, a M. Kir.

Operaház tagjának fellépésével. Bérlet-szünet. Opera helyárák.

Február 17, szerda este fél 7 órákor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bérlet-szünet. Rendes helyárák.

Február 18, csütörtök este fél 6 órákor: AIDA. Laczó István, a M. Kir. Operaház tagjának bucsufellépésével. Bemuta-tató bérlet 21. szám. Operahelyárák.

Február 19, péntek este fél 7 órákor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bérlet-szünet, rendes helyárák.

Február 20, szombat délután fél 3 órákor: A SZABINNOK ELRABLÁSA. Ifjúsági előadás. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Február 20, szombat este fél 7 órákor: MÁ-RIA FÓHADNAGY. Bérlet-szünet. Ren-des helyárák.

Február 21, vasárnap délután fél 3 órákor: SZAZ PIROS RÓZSA. Olcsó helyárák.

Február 21, vasárnap este fél 7 órákor: MÁ-RIA FÓHADNAGY. Bérlet-szünet. Ren-des helyárák.

Február 22, hétfő este fél 7 órákor: A CSI-KÖS. A Tizes Szervezet előadása. Be-vezetőt mond dr. Csizmadia Andor vá-rosi tanácsnok, főtizedes. Jegyeket a pénztár nem árusít.

FIGYELEM! Az Aida csütörtöki előadása pontosan fél 6 órákor kezdődik.

MOZIK MŰSORA:

ARPÁD: Az évad legjobb magyar vígjátéka: MIÉRT? Szellemesebb, ötletesebb, mint bármely francia vígjáték. Főszerepben: Muráti Lili, Páger. Irta Vaszary János.

CORVIN (volt ROYAL): A HEGYEK LÁ-NYA. Főszerepben Fényes Alice, Nagy István, Greguss Zoltán (Dáni bá). Az előadások ismét 3, 5, 7 órákor kezdőd-nek. Vasárnap délelőtt 11 órákor ma-tiné.

SPORT

177.66 ponttal Nagy Ferenc nyerte a kerületi műkorcsolyázó bajnokságot

A női műkorcsolyázó verseny győztese Kovács Borika

KOLOZSVÁR. A kerületi mű- és gyorskorcsolyázó bajnokságokat szép, napsütéses időben, gyenge jégviszonyok mellett rendezték vasárnap délelőtt a sétateri jégpályán.

A női műkorcsolyázó bajnokságokat, mint az elmúlt évben is, Kovács Borika, az igen tehetséges ifjúsági versenyzőnő nyerte meg, aki évről-évre jobban fejlődik és a kolozsvári jégsporthoz egyik legtehetségesebb igéretének mutatkozik. Ugyancsak sikerrel állottak meg helyüket a többi középszerű versenyzőnők is, akiknek gyakorlataik jól sikerültek.

A kerületi gyorskorcsolyázó bajnokságokat ez évben Nagy Ferenc, a KKE kiváló versenyzője nyerte meg Musaffer előtt, aki az 500 méteres gyorsfutásban kitűnő időt ért volna el, de a cél előtt 10 méterrel felbukott. Nagy Ferenc bajnoksága mellett meglepetések közé tartozik a fiatal Szabó Zoltán győzelme 3000 méteren, aki ez évben először indult ezen a távon.

Részletes eredmények a következők:

Kerületi női műkorcsolyázó bajnok: Kovács Borika 3 helyezési számmal. 2 Vellmann Kató 7 helyezési számmal. 3 Békessy Éva 8 helyezési számmal.

Kerületi páros műkorcsolyázó bajnok: Tamás Anna—Madarassy Ferenc 3 helyezési számmal.

A kezdő lányok versenyében 1 Tomcsányi Eszter 3 helyezési szám. 2 Kerekes 6 helyezési szám. 3 Wellmann Jutka 9 helyezési szám. 4 Papp Böske 12 helyezési szám.

Kezdő fiúk versenyében 1 Farkas Béla 3 helyezési szám. 2 Földes László 6 helyezési szám.

A kerületi gyorskorcsolyázó bajnokságok 500 méteres futamában 1 Nagy Ferenc 52.9 mp. 2 Musaffer Szejked bey 54.9 mp. 3 Szabó Zoltán 57.7 mp.

Musaffer fölényesen vezetett, de 10 méterrel a cél előtt bukott. Bukás nélkül 51 mp-es eredményt érhetett volna el.

1500 méteren 1 Nagy 2.59.8 mp. 2 Musaffer 3.08 mp. 3 Szabó 3.14.8 mp. A hajrában Nagy Ferenc jobban bírta az iramot.

3000 méteren 1 Szabó 6.26.2 mp. 2 Nagy 6.28.8. 3 Musaffer 6.30.6 mp. Szabó győzelme nagy meglepetés, mivel tanítómestereit győzte le.

A kerületi gyorskorcsolyázó bajnok Nagy Ferenc 177.66 ponttal. 2 Musaffer Szejked bey 180.27 ponttal. 3 Szabó Zoltán 186.98 ponttal.

A vasárnap délelőtti mű- és gyorskorcsolyázó bajnokságokat kitűnő rendezésben bonyolították le, jelentékeny közönség előtt. A műkorcsolyázó zsűri tagjai Kovács Gyula műszaki tanácsos, dr. Somodi András, dr. Horoszló Béla és Hankó Béla voltak, akik kitűnően látták el feladatukat.

Szerdán és csütörtökön Budapesten bonyolítják le a vidéki mű- és gyorskorcsolyázó bajnokságokat

KOLOZSVÁR. Az Erdélyi Korcsolyázó Kerület Szombaton reggel táviratot kapott az országos szövetségtől, amelyben jelezték, hogy az országos vidéki mű- és gyorskorcsolyázó bajnokságokat a MOKSz rendezésében február 17. és 18-án Budapesten, a Városligeti műjégpályán bonyolítják le.

A távirat igen sulyosan érintette a KKE versenyzőit, mivel a MOKSz alig három nappal a verseny előtt értesítette őket. Ennek ellenére a kolozsvári versenyzők állandó edzéssel készülnek a szerda—csütörtöki versenyre, amelyet egy napra is le lehetne bonyolítani és így nem kellene a versenyzőknek három napot is a fővárosban tölteniük.

A KKE versenyzői közül a női műkorcsolyázók három kerületi bajnoka: Kovács Borika, Wellmann Kató és Békessy Éva, valamint a Tamás—Madarassy-pár, továbbá a három legjobb kolozsvári gyorskorcsolyázó, Nagy Ferenc, Musaffer és Szabó utaznak fel a keddi déli gyorsvonattal Budapestre, dr. Somodi Istvánnak, a KKE elnökének vezetésével.

Az országos vidéki bajnokságokon igen érdekes küzdelmekre van kilátás. Kolozsvár, Kassa, Győr és Szeged versenyzői között.

Főlényesen győztek Bécs ellen Budapest ökölvívói

Szombaton este bonyolították le a Budapest—Bécs ökölvívómérkőzést, amelyet zsúfolt nézőtér előtt nagy meglepetésre Budapest város válogatottja nyert meg 13:3 arányban az eredményesen védekező bécsiek ellen.

Hat csapat bevonásával kölyökbajnokságot rendez Kolozsváron az MLSz

Az MLSz országos elnöksége vasárnap este ülést tartott, amelyen többek között beszámolt négy napos erdélyi utjáról Gálffy And-

rás. Előterjesztésére az elnökség hozzájárult ahhoz, hogy Kolozsváron még a tavasz folyamán megrendezzék az erdélyi kerületi kölyökbajnokságot hat csapat részvételével, a szövetség támogatásával. Az elnökség a főtitkár előterjesztésére hozzájárult ahhoz, hogy a sulyos helyzetben levő erdélyi egyesületek utánpótlásának kérdését a szövetség vegye kezébe.

Vereséget szenvedett első mérkőzésen a Ferencváros

A Nemzeti Bajnokság első fordulójára készülő NB. I-es csapatok vasárnap már komoly edzőmérkőzéseket játszottak a fővárosban és a vidéken, amelynek során több meglepetésszerű eredmény is adódott. Az eredmények a következők:

Zuglói DSE—Ferencváros 5:4 (1:1).

Lampart—Kispest 4:0 (3:0).

Szolnok—Jászberényi Lehel 5:2 (2:1).

Csepel—BSCZSK 6:3 (1:1).

Vasas—Cs. Műve 5:1 (2:0).

Újpest—Törekvés 5:1 (2:0).

Elektromos—Szerencsi SE 12:1 (4:1).

Gamma—WSC 5:1 (2:1).

Vasárnap Nagybányán játszik a KAC

KOLOZSVÁR. A Ferencváros ellen készülő KAC csapat vasárnap délelőtti vegyes csapat ellen játszott edzőmérkőzést a városi pályán, amelyet 9:6 (6:1) arányban nyert meg.

A hóval borított pályán lefolyt mérkőzésnek 500 főnyi közönsége volt. Opatá Zoltán edző vezetésével a két csapat a következőképpen állott ki:

KAC: Plank, Szaniszló II., Vass, Váczi, Erdős, Csákány, Tárnoki, Kovács IV., Bonyhádi, Szokoly, Tolnai.

Vegyes csapat: Márki, Tóth I., Tóth II.,

Boér, Demeter, Bedő, Nagy László, Bozoky, Oroszi, Pál, Pongráz.

A gólok közül Tolnai hármat, Bonyhádi kettőt, Kovács IV. kettőt, Tárnoki és Váczi egyet-egyet, míg a vegyes csapat részéről Bozoky kettőt, Nagy László kettőt, Oroszi és Pál egyet-egyet lőttek.

A KAC csatárjainak kitűnő napja volt. A Tárnoki—Kovács IV.—Bonyhádi—Szokoly—Tolnai kombináció igen szerencsésnek látszik és mindvégig kitűnően mozgott, de kellemes meglepetés volt Váczi kiemelkedő fe-dezetjátéka is. A vegyes csapatból Bozoky, Nagy László, Demeter és Bedő magaslottak ki.

A KAC csapata ma, hétfőn este fél 6-kor az egyesület Unió utca 21. szám alatti helyiségében megbeszélést tart Opatá edző vezetésével. Kedden és szerdán kétkapus edzés, csütörtökön fürdés és gyúrás szerepel a műsoron, pénteken újabb kétkapus edzés lesz, majd vasárnap Nagybányán játszanak a piros-fehérek Telegdinek csapata, a „Jó Szerencsét” ellen.

Az MLSz. erdélyi kerületének közleménye

A Főméltóságú Asszony akciójának javára az alábbi egyesületek a következő összegeket fizették be a szövetség pénztárába: KAC 624, Bástya 200, Korvin SE 163.56, K. MÁV 100, KKASE 100, KEAC 92.80, Szamosújvári Törekvés 80.50, Besztercei MSE 56.80 pengő. Nem küldötték még vissza a szövetség által kiküldött gyűjtőleveket a Postás SE, a Dési SE és a Dési MAV.

Lőrincz sz. titkár.

Kisorsolták a levante labdarugó bajnokságokat

Budapestről jelentik: Az Országos Levante Labdarugóbajnokságok küzdelmeit az intéző bizottság szombaton sorsolta. A IX. hadtest körzetében hét csoportra osztották be a csapatokat, a földrajzi és közlekedési viszonyok figyelembevételével. A negyedik csoportban a következő 12 csapat játszik: Kolozsvári LE, Kolozsvári MAV LE, Kolozsvári Ref. Gimnázium 2. Lcs., Kolozsvári Állami Tanítóképző Lcs., Szamosújvári Ker. Középiskola Lcs., Dési LE, Dési Állami Gimnázium Lcs., Bethlen

KÖZGAZDASÁG

Az Erdélyi Kereskedelmi Bank R. T. és az Erdélyi Bank R. T. közgyűlése

Az Erdélyi Kereskedelmi Bank Rt. szombaton, a hó 13-án délelőtt 11 órakor tartotta meg dr. Jelen Gyula elnökletével első rendes közgyűlést, melyen résztvettek városunk társadalmának, iparának és kereskedelmének vezető egyéniségei, míg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankot, ezen bank anyaintézetét, vitte Soós Gyula, az intézet volt ügyvezető igazgatója képviselte.

Az intézet elsőévi működéséről Siposs István igazgató számolt be, rámutatván arra, hogy a sulyos viszonyok között megindult pénzügyi helyzet alig 9 hónapos működése alatt P. 72.249.19 nyereséget ért el. A közgyűlés az igazgatóság javaslata alapján elhatározta, hogy 4 százalék, azaz 100 pengő névértékű részvényenként 4 pengő osztalékot fizet.

A közgyűlés köszönetet fejezte ki anyaintézetének, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak hathatós támogatásáért, mellyel lehetővé tette, hogy már fennállásának első évében is hitelnyújtással és egyébben is résztvehessen a város közgazdasági életének, iparának és kereskedelmének fejlesztésében és fellendítésében.

Ugyancsak megköszönte a közgyűlés a Magyar Nemzeti Bank itteni fiókintézetének ezen intézettel szemben mindenkor megnyilvánult jóindulatát és támogatását. A részvényesek nevében Waldberg Endre mondott köszönetet az intézet igazgatóságának, vezetőségének és tisztikarának az intézet fellendítése érdekében kifejtett tevékenységért és munkáért.

Ezt követte az Erdélyi Bank Rt. közgyűlése, melyen elhatározta, hogy ezen intézet 1942. évi P. 50.042.21 összegű nyereségét a tisztviselőkar szociális támogatása céljából teljes egészében az intézet nyugdíjalapjának kiegészítésére használják fel.

Katonai kiegészítő szolgálatra behívott alkalmazottak értelmiségi bejelentése

Az Értelmiségi Munkanélküliség Ügyei Kormánybiztosságának értesítése szerint több munkaadó a változási kimutatásban nem jelentette be a katonai kiegészítő szolgálatra behívott alkalmazottját, illetőleg a szóbanforgó egyéneket kiléptettként jelentette be, anélkül, hogy ezeknek az alkalmazottaknak munkaviszonyát felmondás útján megszüntette volna. A vizsgálatok során ezek a munkaadók azzal érveltek, hogy az elbocsátandó zsidó alkalmazott előttük ismeretlen helyen teljesít katonai kiegészítő szolgálatot és ezért nem tudják velük a felmondást közölni. A

LE, Buza LE, Melegföldvár LE, Beszterce LE, Besztercei Állami Gimnázium SK.

A küzdelmeket kiesési rendszerben folytatják és azok már a közeli napokban meg is kezdődnek.

Kolozsvári MAV—Nagyvárad MAV ökölvívó mérkőzés 11:9

NAGYVÁRAD. (Az Ellenzék tudósítójától.) Szombaton este rendezték a nagyvárad MAV almhelyi diszcarnokában a kolozsvári vasutasok és nagyvárad vasutasok között a visszavágó ökölvívómérkőzést. A mérkőzést, amelyet szép közönség nézett végig, 11:9 arányban a kolozsvári vasutas ökölvívók nyerték meg. Az egyes mérkőzések eredménye a következő: Vass II. Nagyvárad győz Kali Kolozsvár ellen, Ambrus—Bonyhai mérkőzés eldöntetlen, Kiss Kolozsvár győz Vass I. Nagyvárad ellen, Józsa Kolozsvár győz Hellemez Nagyvárad ellen, Kelemen Kolozsvár győz Cserni Nagyvárad ellen, Gilics—Csizmadia mérkőzés eldöntetlen, Mara Nagyvárad győz Csiki Kolozsvár ellen, Varga Nagyvárad győz Paizs Kolozsvár ellen, a kolozsvári Pálfi ellenfél nélkül győz, végül a Bükkösi—Krajcsóvícs mérkőzés döntetlen eredménnyel végződött. A múltévi mérkőzés, mint ismeretes, Kolozsváron 9:9 arányú döntetlen eredménnyel végződött.

NAGYVÁRAD. AC—Püspökladányi MAV 14:1 (7:1), barátságos mérkőzés.

A KAC uszószakosztálya a holidényben is tevékenykedik és minden hónapban megbeszélést tart. Az ehavi megbeszélésük február 19-én, pénteken este fél 7 órakor lesz az egyesület Unió-utca 21. szám alatti helyiségében, amelyre a tagok megjelenését elvárja a vezetőség.

KEDDEN délután 4 órakor értekezik lesz a kolozsvári egyesületek közös edzésének kérdésében, amelyen az egyesületek képviselői megjelenni kötelesek. A megbeszélés a szövetség helyiségében lesz.

DOBAY ISTVÁN szövetségi edző vidéki munkabeosztását a következőképpen állapítottam meg: hétfő Szamosújvár, szerda Ds, vasárnap Beszterce. A kerületi szövetségi edző munkáját a mai nappal megkezdi. Kolozsvár, 1943. február 15. Szűcs Elemér ker. elnök, Lőrincz titkár.

hónapon át nem használja. 3. Ha az üzlet, vagy üzemhelyiség bérlelője olyan kereskedő, vagy iparos, aki kötött forgalmu áruk árusítására nem kapott kijelölést, illetőleg az áruval ellátott kereskedők névjegyzékére nem vették fel. Ez utóbbi esetben nem lehet szó az igénybevételről akkor, ha a bérlelő hitelt érdemlő módon igazolja, hogy a kijelölés, illetőleg a névjegyzék, közzétételét megelőző üzleti évben összforgalmának 60 százalékát nem érte el a kötött forgalmu árukkal. Az üzlethelyiségekre igénylést természetesen csak az a kereskedő nyújthat, aki iparos nyújthatja be, akinek hatályban levő iparjogositványa van, valamely ipar, vagy kereskedelem folytatására. Az üzlethelyiség igénylésére vonatkozó kérelmet mindig az illetékes elsőfokú iparhatóságnál kell benyújtani. Az elsőfokú iparhatóság a törvényes feltételek fennforgása esetén határidőt köteles kitűzni a háztulajdonos részére a helyiség bérletének felmondására és arra, hogy mennyi idő alatt kell azt a kijelölt személynek bérbeadni. Hogyha a háztulajdonos nem teljesíti az elsőfokú iparhatóság rendelkezését, vagy a régi bérlelő támogatást akadályokat, úgy a hatóság elrendelheti a kérdéses helyiség igénybevételét.

Négy mintaműhelyt állítanak fel Kolozsváron

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közbenjárására az iparügyi miniszter már hozzájárult ahhoz, hogy Kolozsváron egy-egy női, férfiszabó, szűcs és fodrász-ipari mintaműhelyt állítsanak fel. A női és férfiszabó mintaműhely berendezéséhez szükséges felszereléseket az iparügyi miniszter már rendelkezésre bocsátotta. Most van soron a szűcsök és fodrászok részére szükséges mintaműhely berendezésének kiutalásáa is. Ha az ipartestület vezetősége helyet tud szerezni, ezek a mintaműhelyek már a tavasz folyamán megnyílnak. A mintaműhelyben bonyolítják majd le a tanonc, segéd és mestervizsgákat s a továbbképzési tanfolyamokat is ezekben rendezik be.

Olcsó zöldség- s gyümölcsvásár!

Elsőrangú vetemények és fajtalmák állandóan kaphatók Széchenyi-téri raktárunkban, a Vásárfelügyelőség mellett.

Sárgarépa 100 kg. 24 P

Petrezselyem 100 kg. 60 P

Zeller 100 kg. 50 P

Fajalmák 1 kg. 1.20 P-től.

Fenti árak ab raktár értendő

BIASINI SÁNDOR UTÓDA és

nagykereskedés

Mátyás király-tér 26.

FÜLÖP GÉZA

nagykereskedés

Széchenyi-tér 19.

Tovább folytatják hősi és elszánt mozgó hadműveleteiket honvédeink

A honvédezerkar főnöke közli: Kurszk térségében a német csapatokkal szoros együttműködésben harcoló csapataink tovább folytatják hősi és elszánt mozgó hadműveleteiket. A magyar hadsereg zöménél nincs említésre méltó esemény. A veszteségekről teljes áttekintés még nincs. Asebesültek zöme már az anyaországba érkezett. Ezeknek száma 15.550 fő. (MTI.)

Elismerés a honvédorvosi karnak

A honvédezerkar főnöke 43. számú hadijelentéséhez katonai körökben még a következő tájékoztatást fűzték:

Mint a legutóbbi német hadijelentések is közölték, a bolsevisták most láthatóan a kurszki arcvonalon fejtik ki a legnagyobb erőfeszítést. Néhány nap óta itt folynak a legmakacsabb harcok. E küzdelmekből kivesszük részüket a honvéd hadsereg egyes seregei is. Bár a helyzet itt is fokozatos kiegyenlítődés felé fejlődik, számolni kell azzal, hogy az ellenség minden elkövet támadó hadműveleteinek folytatása érdekében, ami a bolsevistákkal szemben álló haderőktől természetesen még további kemény erőfeszítéseket és áldozatokat kíván.

A mai magyar hadijelentés közli az első számszerű adatot a sebesültekről nézve. A jelentés szerint a téli csata magyar sebesülteinek a zöme már Magyarországra érkezett. A megadott számban természetesen azoknak a száma is benne van, akik még a bolsevista támadás előtti időkben a téli donmenti állásharcokban sebesültek

meg. Noha így a megadott szám érthető okoknál fogva nem mutatja még tiszta képet a veszteségekről, hozzávetőleges támpontokat mégis nyújthat azok arányára nézve. Katonai körökben a legnagyobb elismeréssel emlékeznek meg a honvéd orvosi kar magas erkölcsi színvonaláról, amely a kötelességteljesítés emberfeletti példáit mutatja. Nem szabad ugyanis megfeledkezni azokról a nehézségekről, amelyek a mozgó harcokban főként a sündisz-nóálásokban megsebesült katonák orvosi ellátása és hátraszállítása tekintetében jelentkeznek és amelyeket még fokozott az a veszedelem, ami a téli csata kezdetén uralkodó dermesztő hidegben a fagy részéről a könnyű sebesülteket is fenyegeti. E nehézségek leküzdése során a csapatokban élő bajtársiasságnak, valamint az egészségügyi szolgálat önfeláldozó kötelességteljesítésnek valóban ragyogó példái táruultak a hadsereg zemei elé. Ennek a körülménynek köszönhető, hogy a sebesülteket csaknem kivétel nélkül sikerült hátraszállítani és hogy azok között aránylag kevés a komoly fagyserült. (MTI.)

A Donec középső szakaszán

A német gyalogság ellentámadása elvágta összeköttetéseitől a bolsevista csapatokat

BERLIN, február 15. (MTI—DNB.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli:

Az ellenségnek heves tűzérési előkészület után Novorosszijszktól délre és a Kuban alsó folyásának területén indított helyi támadásai eredménytelenek voltak. Zuhzó harcok Novorosszijszktól délre a part mentén bolsevista állásokat és csapatgyülekezéseket, valamint a város előtti tengerrészen szállítóhajókat támadtak és az ellenségnek súlyos ember és anyagvesztéseket okoztak. Két szállítóhajót elsüllyesztettünk.

Míg a Don és a Donec alsó szakaszán semmi lényeges harci tevékenység nem volt, a Donec középső szakaszán az ellenség nyomása erősebb lett. Harcra kényszerítettünk egy hátsó területünkön előrenyomult lovasköteleket. Az ellentámadásban gyalogságunk mélyen benyomult az ellenség által megszállt területre. Egy

ellenséges köteléket megsemmisített, 35 páncélos szétlőtt és a bolsevistákat hátsó összeköttetéseiktől elvágta.

Charkovtól keletre és északkeletre az ellenséges támadásokat ellentámadásainkkal visszavertük. A harcmezőn több mint 4000 bolsevista halott fekszik és 20 ellenséges páncélos harcokot lőttünk szét. A Kurszktól északra levő területen az ellenség a heves hóiharcok ellenére is folytatja támadásait. A néhány helyen benyomult ellenséges erőket megsemmisítettük.

A Volchov és a Ladoga-tó között, valamint a Leningrád előtti arcvonalon a szovjet támadások részben heves közelharcban összeomlottak, 49 páncélos szétlőttünk.

Az ellenség a szombati napon a keleti arcvonal harcaiban összesen 129 páncélos vesztett. Egy gyalogos hadosztály, amelyet messze keletre előretolt támaszpontjáról visszavontak, 9 napig tartó nehéz harcokban nagy ellenséges erőket tört át és ismét elérte vonalát.

30.000 hindu éhségstrájkba lépett Gandhi szabadonbocsátása érdekében

Súlyos zavargások India városaiban

BANGKOK, február 15. (MTI—DNB.) A saigoni rádió a következőket jelentette Delhiből: Mahatma Gandhi börtölésének harmadik napján egész Indiában nagy tüntetések voltak. Követelték Gandhi szabadonbocsátását. Csaknem valamennyi gyárban szünetel a munka, a munkások strájkba léptek. Punaban és Daccaban összeütközések voltak a rendőrség és a tüntetők között. A városok utcáin hosszú menetek vonulnak végig és hangos szóval követelik Gandhi feltétel nélküli azonnali szabadonbocsátását. A rendőrök és a segítségül hívott katonaság szoronyt szegve igyekezett eloszlatni a tömeget és tüzet nyitott. Az össze-

tűzésnek mindkét oldalról sok halottja és sebesülte van.

A Thai-földön élő mintegy 30.000-nyi hindu elhatározta, hogy 24 órán át, Gandhival való rokonszenvének kifejezésül, éhségstrájkba lépnek. Az éhségstrájk vasárnap hajnalban meg is kezdődött.

GANDHI ÁLLAPOTA SÜLYOSBODOTT

AMSZTERDAM, február 15. (MTI—DNB.) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Gandhi egészségi állapota súlyosbodott. Álmatlanságban és hányingerben szenved. Állapota nem olyan kielégítő, mint szombaton volt.

VILLÁMHIRDETÉSEK

KITÜNÖ helyen fekvő üzlethelyiség kiadásával megbízva Török ingatlanforgalmi iroda, Kornis utca 1. szám. F

MODERN villában azonnal kiadó butorított szoba és butorított komfortos garzon lakás, esetleg konyhával. Póczy utca 11.

0497

ELLENZÉK politikai napilap

Felelős szerkesztő

ZATHURECZKY GYULA

Felelős kiadó

VITA SÁNDOR

Mindenkinek meg kell néznie

KISS MANYIT

a híres „Csicskás” számában és a Tábori Színháznál eljátszott műsorszámában.

Kedden délután 4 és este 7 órakor a

Mátyás Király Diákházban

Közreműködnek a Nemzeti Színház művészei: Bartos Irén, Jatzkó Cia, Sallay Kornélia, Turay Margit, Tompa Sándor, András Márton, Fülöp Sándor, Kishonhy József, Körmeny Lajos, Domby Imre. Zongoránál Szabó Ica karmesternő.

Jegyelővétel az Ibusz Menetjegyirodánál, Mátyás király-tér 7. sz.

Helyárak: P 1.50-tól 6 P-ig.

A japán haditengerészet eredménye és vesztesége számokban

TOKIÓ, február 15. (MTI—DNB.) A császári főhadiszállás közölte szombaton a japán haditengerészet sikereire és veszteségeire vonatkozó számadatokat,

amelyek a Salamon-szigetek és Új-Guinea előtt 1942 augusztus 7 és 1943 február 7-e közötti időben folytatott harcok összesített eredményei. Ezek a következők:

A japán haditengerészet elsüllyesztett 8 csatahajót, 4 repülőgéphordozót, 36 cirkálót, 22 rombolót, 13 tengeralattjárót, egy aknakeresőt, 13 közepes naszádot, 3 felderítő hajót és még 33 különféle hajót súlyosan megrongált 4 csatahajót, 4 repülőgéphordozót, 6 cirkálót, 18 rombolót, 5 tengeralattjárót, egy aknakeresőt, egy felderítő hajót, továbbá 3 ismeretlen típusú hajót és még 8 különféle hajót, azon kívül 1115 angol-szász repülőgépet lőtt le és a földön szétrombolt 159 gépet. A japán haditengerészet összesen kerek számban 140 amerikai hajót semmisített meg.

A japán veszteség a következő: Az ellenség elsüllyesztett egy csatahajót, 3 cirkálót, 4 tengeralattjárót, 20 rombolót, egy felderítő hajót, megrongált egy csatahajót, egy repülőgéphordozót, 5 ten-

geralattjárót, 6 rombolót és egy felderítő hajót. Ezenkívül 466 japán repülőgép önként rávetette magát az ellenséges célokra. Elsüllyedt 145 és súlyosan megrongálódott 10 különféle hajó, 10 megsérült.

Az Egyesült Államokat és a Szovjetet igen szoros barátság fűzi egybe

— jelentette ki Roosevelt rádióbeszédében

AMSZTERDAM, február 15. (MTI.) Az angol híriroda washingtoni jelentése szerint Roosevelt elnök rádióbeszédében kijelentette, hogy a szövetségesek Tuniszban aratandó győzelmét követően, a következő cél az európai szárazföld megszállása lenne. Az itt folyó harcokról szólva jóslatokba bocsátkozott és bejelentette, hogy Tuniszban a jelenlegi háború legnagyobb csatájára került sor. A szövetségesek főcélja — mondotta — hogy az ellenséget a tengerbe vessék. Megemlítette, hogy az amerikai katonáknak — noha jó a kiképzésük és tökéletes a felszerelésük — most elsősorban kell szembe szállniuk „igazi” harcban „veszélyes” ellenséggel. A tuniszi csata — mondotta — igen súlyos áldozatokat követel a szövetségesektől.

A casablanca-i értekezletről Roosevelt elnök igen röviden szólt. Megemlítette, hogy az ottani megbeszélések nem szorítottak kizárólag egyetlen hadművelleti területre vagy földrészre, hanem felölelték az egész 1943. évi haditervet, amelyet nemcsak Európában, hanem a Csendes-

óceánon is megvalósítanak. Az elnök ezután bejelentette, hogy nagy és döntő lépések történnek Japán ellen.

Nagy dicsérattal szólt az észak-amerikai elnök a Szovjetről, amelyhez az Egyesült Államokat „igen szoros” barátság fűzi. Hangoztatta, hogy

ez az összetartás feltétlenül szükséges a háború utáni időkben is.

Végül Roosevelt kijelentette, hogy az ellenség ellen a feltétel nélküli megadásig folytatják a háborút.

RÓMA A BESZÉDRŐL

RÓMA, február 15. (MTI.) Mint a Stefani-iroda jelenti, Roosevelt beszéde ellentétben áll azzal, amit szavahihető amerikai lapok közölnek a haditermelés számadatairól. A New York Times komoly aggodalommal számol be a haditermelés gyenge teljesítményéről. Szerinte szigorú bírálatnak van helye — és ki kell küszöbölni minden derűlátást. Kétségtelen, hogy el kell vetni a háborús termelés egész jelenlegi rendszerét — írja az amerikai lap.

Ujabb „árjásító nagyüzemet” leplezett le a budapesti rendőrség

Letartóztatták Müller Lajos grafikust és Lefkócs Lajos kereskedőjét

BUDAPEST, február 15. (Tudósítónk jelenti.) Néhány nappal ezelőtt sorozatos razzákat rendeztek a külföldiek ellenőrző detektívek. Az igazoltatás során ismét igen sok külföldi zsidónál találtak ugyanabban a városban, vagy községben kiállított születési, vagy illetőségi bizonyítványt. Élelmiszerjegyük ellenben rendben volt, pontosan névre kiállítva; személyi lapjuk szintén. Mivel a rendőrség már több keresztlevelemisítő társaságot leplezett, nyilvánvaló volt, hogy egy másik társaság is működik. Az őrizetbe vett idegenek vallomása alapján csakha-

mar felkutatták Müller Lajos 44 éves zsidó grafikust és barátját, Lefkócs Lajos 32 éves kereskedőjét. Müller lakásán megtalálták a hamisításhoz szükséges pecsétkészítő szerkezetet és több község nevére szóló pecsét-nyomokat. Elsősorban a dunántúli kisvárosokat és falvakat részesítette előnyben Müller és Lefkócs. Köregekbe foglalva megtalálták a kisebb nyomdáknál rendelt igazolvány-blankettákat és a zugban összevárosolt élelmiszerjegyeket és hamis személyi lapokat. Müller és Lefkócsot vasárnap délelőtt letartóztatták.